

1099

ISU ŠALIŲ DARBININKAI VIENYKĖS!

JŪS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETEŽIUS!

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
liepa kas penktą, Phila., Pa.
Lietuvių Socialistų
Sąjunga Amerikoje.
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908)

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis \$2.00.
Pusei metų ..... \$1.00.
Apparelinių kainos ant užklauso.

Redaktorius — K. Vidišas,
Administracijos — A. Žymontas.

Su visokiais reikalais kreiptis šiuo
adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.,
Philadelphia, Pa.

KOVA

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phila., Pa.
by the
LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA
(Incorporated April 28, 1908)

SUBSCRIPTION RATES
In all parts of the world per year

Editor — K. Vidišas.
Business Manager — A. Žymontas.

Advertising rates on application.
All communications should be ad-
dressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.,
Philadelphia, Pa.

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.

No. 1

TELEFONO No. KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, PA., 5 d SAUSIO (J. Jary) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: KEYSTONE MAIN 2958.

Metas VIII.

Ginklavimasis.

Hearsto laikraščiuose neseniai išėjo toks pavyksėlis: Dėdė Samas arija plūgų žemę ir išaria milijoną karišką laivą. Dėdė Samas apyrėdęs, kaip paprastai: juostuotą raku su žvaigždėmis ir juostuotomis kelinėmis. Paveikslas turėjo piktinti, kad Suvienytos Valstijos išmains ir naudingos savo gyventojų darbo stato milžiniškus kariškų laivus. Piešėjas būtų padaręs daug didesni įspūdį savo paveikslu, jeigu vietoj gerai pasirėdžiusio Dėdės Samo būtų nupiešęs nudrėkusių darbininkų.

Darbininkas arija žemę ir dirba dirbtuvėse, praktikuodamas, kad kaip pelnijos pragyvenimą, o darbininko geradariai Suvienytų Valstijų valdonai — kapitalistai ir politikai — jo sunkiai uždribusius sūnus sunaudoja žmogžudystės rankams, kariškiems laivams. Visiems žinoma, kad ne vienos tik Suvienytos Valstijos sunaudoja armijų ir laivų darbininkų darbo statymų kariškų laivų ir armijų kitokių žmogžudystės būdais. Visos šalys pirmas

AMERIKA.

Demokratiai — darbo priešai.

Washington. Demokratai pasirodė esą didesni darbininkų skriaudimo šalininkai, negu republikonai. Senato republikonai įnešė, kad būtų paskirta \$35,421, kalpo kelionės lėšos, persidirbusiems ir menkai apmokamiems geležinkeliniams krasos tarnams, bet kongreso demokratiai atmetė senato įnešimą. Senatas įnešė, kad būtų paskirta \$50,000 Kasyklių Biūrai, kuris atlieka didžiai žmogmeilišką darbą, atjieškodamas užgriuvančius kalkančius, bet kongreso demokratiai ir tą įnešimą atmetė. Vienok demokratiai priėmė įnešimą, pagal kurį kongresmanai, važiuodami Washingtonan ir iš jo grįždami, gauna po 20 centų nuo kiekvienos pravažiuotos mylios. Demokratams, mat, negalvoj, kad darbininkai esti užmusami ir pusbadžiai užlaikomi. O juk tui darbu vadai, gal jų dauguma, balsavo už demokratų kongresmanus. Darbininkai turėtų būti gerai įteimti, kad demokratiai yra tokie jau kapitalistai, kaip ir republikonai.

Zmonių, nebijančių mirti.

Socialistiškas judėjimas reikalauja sau žmonių, nebijančių mirties. Jis nenori, kad žmonės mirtų už jo principus — jis nori, kad žmonės gyventų dėl tų principų. Vienok socializmo šalininkai turėtų būti tokios kietos medegos, iš kokios buvo tie kankinti niai, kurie dėl žmonių labo mirė ant laužų ir ant kartuvių. Socialistiškas judėjimas ne-
laukia, kad žmonės už jį mirtų. Jis reikalauja žmonių, kurie gyventų vardan socializmo net tokiuose apstovose, kur but mirtį patogiau, negu gyventi. Jis reikalauja tokių žmonių, kurie pakeldami didžiulius vargus vardan dejos, sako: "Aš gyvenau ir nešiu mūsų didžio, švento reikalo našta. Likant nesunkius po našta mūsų augtos idėjos pasekėjams, reikia turėti tvirtybę, kuria atsižymėjo anie kankintiniai, kurie vely sutiko mirti, negu atsisakyti nuo savo persitikrinimų. Dėlto tai mums ir reikia žmonių, kurie nebijotų mirti, jeigu būtų reikalas. Tas nebijojimas neturėtų būti tokis, ką paeina iš laikinio užsidegimo. Nebijojimas ir drąsa turėtų paeiti iš blaivaus, šalto persitikrinimo, kad turi būti daroma geras darbas. Žmonės, kurie nebijotų mirti, neturi bijotis, kad jie yra išjuokiami draugų ir priešų. Jie neturi bijoti skurdo, reikiant tarnauti savo idealui. Jie neturėtų bijoti, kad jų darbas ir pasižventimas bus kitiems žinomas dabar ar ateityje. Jie turi būti tvirti, nenuolan-
kūs visuose dalykuose, kurie stovi už panaikinimą šio surėdymo, laikinčio vergijoje veik visą žmoniją. Jie turi būti pačių savęs ponais, valdytojais, ir atsisakyti nuo savo medeigiško gerbuvio, nuo savo materiališko patogumų, jeigu to reikalauja jų idealas. Jie neturi laukti sau nel-
gėbės kankintinio, kuris miršta dėl švento darbo labai žmonijos. Jie turi būti tvirti, veikūs, nepelrauziami žmonės — augščiausio vyriškumo ir augščiausio moteriškumo įkunijimas — ir jų turi būti tukstančiai.
Chicagos Tautininkas.

AMERIKA.

Demokratiai — darbo priešai.

Washington. Demokratai pasirodė esą didesni darbininkų skriaudimo šalininkai, negu republikonai. Senato republikonai įnešė, kad būtų paskirta \$35,421, kalpo kelionės lėšos, persidirbusiems ir menkai apmokamiems geležinkeliniams krasos tarnams, bet kongreso demokratiai atmetė senato įnešimą. Senatas įnešė, kad būtų paskirta \$50,000 Kasyklių Biūrai, kuris atlieka didžiai žmogmeilišką darbą, atjieškodamas užgriuvančius kalkančius, bet kongreso demokratiai ir tą įnešimą atmetė. Vienok demokratiai priėmė įnešimą, pagal kurį kongresmanai, važiuodami Washingtonan ir iš jo grįždami, gauna po 20 centų nuo kiekvienos pravažiuotos mylios. Demokratams, mat, negalvoj, kad darbininkai esti užmusami ir pusbadžiai užlaikomi. O juk tui darbu vadai, gal jų dauguma, balsavo už demokratų kongresmanus. Darbininkai turėtų būti gerai įteimti, kad demokratiai yra tokie jau kapitalistai, kaip ir republikonai.

UŽRUBEŽIS.

Išskerdė 1,500 persų.

Rusų kareiviai išskerdė 1,500 persų miestuose Tabrize ir Rešte, pagal Londone apturėtus žinias. Sakoma, kad rusų oficeriai visai nesistengė sustabdyti skerdynes. Kareiviai žudė vyrus, moteris ir vaikus; užpuldinėjo ir aplėšė persus praecivius. Persai nevisur užsileido rusų žvėriškumui, kai kur skaudžiai kovojo su rusais. Tabrizo apeliukėje, kur rusai atliko baisiausias skerdynes, apsi-
ginklavę persai, vadovaujant armėnams, užpuolė ant rusų kareivių ir išmušė jų 150. Rusų kareiviai su nežmonišku nuožmumu kankino sužeistus persus. Rusai išplėšė ir sudegino šimtus persų namų Tabrize ir kituose miestuose. Telsone apšauktas kariškas stovis. Nes persai pakėlė dideles riaušes prieš Persijos ministeriją, kuri vėčia prisilinti iš Persijos Shusteri, generališką Persijos išd-
ninką, amerikoną. Užrubežinių dalyku ministras Sazonovas nori, kad rusų kariūnė būtų prastai

Metas VIII.

Tripolio karė.

Nors arabų ir turkų susirėmuose su Italais pirmieje daugiausiai nukendia ir esti pravejami, vienok da abejotina, ar Italijai pasiseks užkariauti Tripolį. Bešliški korespondental praneša, kad turkai ir arabai turi nemažiau kaip dviem metam ginklų, maisto ir drabužių. 2,000 puikiai apsiginklavusių ir išmokyty arabų iš tyru pusės atgabeno turkams daugybę maisto ir amuniejos. Vietiniai gyventojai nesėja jay, kad negalėtų iš jų pasinaudoti italai. Pastarieje is niekur negali gaut nieko apart to, ką lems laivais Italijos valdžia priimta. Italų kariškas laivas Puglia suturėjo anglų laivą Menzaleh ir pa-
ėmė nuo jo \$150,000 pinigais ir buvusius ant jo turkiškus tavorus, ir po tam paleido. Anglijos valdžia pareikalavo nuo Italijos pasifiskini-
mo Italija sako, kad angrijos, kam prigida, palmtus turta po

Organizacija prieš socializ- mą.

Albany. Kapitalistai su-
tvėrė organizaciją, su kurios pagal-
gelba kovos prieš socializmą. Or-
ganizacija pavadinata Amerikos
Liuosybės Savasties Organizaci-
ja. Ji ypatai stengsis ginti pri-
vatišką nuosavybę, trustus ir eliuo-
są pramonijai lenktyniavimą,
kompeticiją.

Maištas Philipplnuose.

Manila, Philipplnai. 600 viet-
nių gyventojų, įvairiais ginklais
apsiginklavusių, pakėlė maištą
prieš Suvienytų Valstijų valdžią,
bet kareiviai daugeli jų pravijo i
kalnus, kelis užmušė, o kitus paė-
mė.

Ateivių vaikai mokslesni.

Harrisburg, Pa. Liaudies mo-
kyklų superintendetas dr. N. C.
Schaeffer savo metiniame raporte
sako, kad vaikai, gimę iš ateivių
tėvų Amerikoje, pralenkia moksle
vaikus, gimusius iš Amerikoje gy-
musių tėvų. Jis išveda, kad čia-
gymių amerikonų vaikai perdaug
užimti žaidimais ir pasilinksmini-
mais.

Žydi vazba, bet žydi ir skurdas.

1911 metais įvairių tavorų iš Su-
vienytų Valstijų išvežta į užrubežį
už \$2,000,000 (du milijardų),
įvežta iš užrubežio už \$1,500,000,
000, taigi įvežta už \$500,000,000
daugiau, negu įvežta. Tokiu bu-
du, iš Suvienytų Valstijų 1911 me-
tais išvežta už \$200,000,000 dau-
giau negu \$10 m. Kaip matome,
Suvienytų Valstijų vazba žydi,
bet ir darbininkų skurdas žydi.
Pragyvenimo lėšos gerokai pakilo,
o atlyginimas už darbą paliko tas
pats.

Rusai boikotuoja Amerikos tavorus.

Chersono gubernijos žemietija
(ziemstvo) išdavė atsisaukimą i
visas Rusijos žemietijas, raginda-
ma jas nepirkti amerikoniškų ma-
šinų nei kitų Amer. tavorų iš tos
priežasties, kad Suvienytos Valstij-
os žieidė Rusiją, išsikšdamos i vi-
durinius Rusijos reikalus. Nes
Suv. Valst. panaikino 1832 m. pra-
monijinę sutartį su Rusija todėl,
kad ši nepripažino amerikoniškų
pasportų, išduotų žydams.
Dumoje paduota įnešimas dvigu-
bai pakelti munitas ant Amerikos
tavorų; įešta taipgi, kad jokiemis
Amerikos žydams nevalia būtų nei
koja Rusijon įkelti.

Rusija užgroba 1,767,750 mylių (?)

Rusija pranešė Činijai, kad
tuojaus paimitų po savo kontrole
Mongoliją, milžinišką provinciją,
prigulėjusią prie Činijos ir turin-
čią sykiu su Turkestanu 1,867,750
ketvirtainišku mylių ir 6,000,000
gyventojų. Činijos valdžia atsakė,
kad dabar negali to padaryti,
bet pasius du savo pasiuntinius,
kurie turėtų prikaltėti Mongolijos
valdininkus pasiduoti Činijos
valdžiai. Mat, 3 gruodžio 1911
m. Mongolija apsišaukė esanti ne-
prigulminga nuo Činijos. Labai
abejotinė, ar tie pasiuntiniai ke-
liaus i Mongoliją, o jeigu jau ir nu-
keliautų, tai vargiai beprikalbės
Mongolijai pasiduoti po Činijos
viršininkyste, kadangi Činijos
valdžia savo lupimais ir netikusiu
tos provincijos rėdymu ganėtinai
išsipyko mongolams.

Chicagos Tautininkas.

Socialistų partijos užduotis. Pir-
ma jos užduotis yra paimiti po sa-
vo kontrole politiška šalies galybę
ir nedaleisti, kad kas tą galybę pa-
vartotų prieš pramonijinių darbi-
ninkų organizavimąsi.

Suardė spaustuve.

So. Chicago. Suardyta spaustu-
vė dienraščio "The Daily Colum-
met." Sprendžiama, kad "Juodos
rankos" draugystės nariai taip pa-
darė. Nes tas dienraštis vedė ko-
vą prieš "Juodos rankos" laišku
rašinėtojus. Metai atgal per The
Daily Columet pasistengimą buvo
suinti keli juodrankiai ir i kalėjim-
ą pasodinti. Jie, turbūt, ir pa-
dėjo i spaustuve eksploduojančią
medega.

147 aukos, o žmogžudžiai išteisinti.

New York. Teismas išteisino
Izaoką Harrisą ir Maxą Blancką,
savininkus Triangle siuvamosios
dirbtuvės, kur pernai pavasarį ga-
vo mirtį 147 merginos ir vyrų lai-
ke tos dirbtuvės gaisro. Savinin-
kai buvo patraukti atsakomybėn
už tas 147 gyvastis. Nes jos buvo
prarastos todėl, kad laike gaisro
buvo dirbtuvės duris užrakintos ir
visi dirbtuvės taip buvo užversta
tavorais, kad negalima buvo žmo-

Atuoni dangu.

Benton, Ark. Farmeris ir pirk-
lys James Grant užmušė pagaliu
savo pačią penkis savo vaikus ir
vieną savjposuną, kadaangi farme-
ris nusprendė, jog visiems jiems
danguje bus daug geriau, negu ant
žemės. Nusprendė savo šeimyną i
dangu, ir tasi pasikorė.

Chinija bus respublika.

Yuan-Shi-Kai sutinkąs, kad
Činija taptų respublika ir tik reik-
kalaujās, kad joku būdu nebutų
pastatyta mirties pavojun karališ-
koti šeimyna ir mandžu gyventojai.
Karališkoji šeimyna idavė mi-
nisterių pirmininkui Yuan-Shi-
Kai'ni rašytą sutikimą atsisakyti
nuo sosto ir nuo karališkų titulu.
Ji pamatė, kad spēka negalės užsi-
laikyti savo valdanciamė padėji-
me; todėl ir nušileido, podraug pa-
sitikėdama, kad Činijos gyventojai
suteiks jai geresnes atsisakymo
sąlygas.

Mokytooms nevalia ištektė.

New York. Apšvietos taryba
pradėjo kovą, kad būtų pa-
šalinamos nuo mokytojavimo visos
moteris, kurios apšvedė. Dauge-
lis žymie New Yorko moterų at-
riki priešais netikusiemis apšvie-
tos tarybos planams.

Dinamitas.

Pittsburgh, Pa. Sakoma, kad
šo miesto apygardose renglama di-
dėl suokalbis, kad suardžius
apielinkė dirbtuves, užlaikančias
naujininkų darbininkus. Suimta
tūlas George Bridges, kuris nešėsi
24 dinamito lazdeles; McDonaldo
ir Hartono lentų pjovyklose at-
rata 24 dinamito lazdelės ir suar-
dinta ilas Duval, kuris norėjo
pakti 50 dinamito lazdelių.

Mieste Amoy tarp valdiškų kareivių susekta suokalbis nužudyti generolus Yuan-Shi-Kai, Taotai ir Choy. Suokalbininkų vadui nukirsta galva. Keli jo bendrai areštuoti.

Mieste Amoy tarp valdiškų ka-
reivių susekta suokalbis nužudyti
generolus Yuan-Shi-Kai, Taotai
ir Choy. Suokalbininkų vadui
nukirsta galva. Keli jo bendrai
areštuoti.

Sukilo prieš Ispaniją.

Ispanija snjudinta žiniomis, atei-
nančiomis iš Morokko. Vietiniai
gyventojai emė naikinti Ispa-
nijos kareivius. Dabar eina kova

Rusijos pareikalavimas, kad Činija palmtų Mongoliją po savo globa yra žingsniu, kurį Rusija padarė linkui prijungimo Mongolij- jos prie Rusijos. Rusija žino, kad Činija negreit da tegalės susitvar- kyti ir išnaujo paimti Mongoliją. Be to, Rusija mato, kad Mandžu valdžia vargiai beužsiliks Činijoj, o Mongolijos kunigaikščiai laikė susirinkimą ir nusprendė neprisi- dėti prie Činijos, jeigu Činijoj nepasilikis Mandzu giminės kara- lius valdytojum, kad ir konstituci- joniškiu. Tokiu būdu Rusija tu- rės progą paimti Mongoliją po sa- vo "globa", protektoratu.

Dabar Mongolijos chanu—valdo-
nu apšaukta "kutuktus", dvasiška
galva Mongolijos buddhstų, esan-
tis dvasiškoje prigulmybje nuo Ti-
beto "dalai lamos", Činijos budd-
histų galvos. Tokiu būdu, Mon-
golija, atsiskirdama nuo Činijos
politiškai, visgi būtų su ja suvie-
nyta religiškai.
Suprantama, kad Japonija, Ang-
lija ir tulos kitos valstijos atslieps,
kaip tikltai Rusija formaliskai ap-
garsins Mongoliją, kaip po šali, tsan-
čią po Rusijos globa.

DARBININKŲ GYVENIMAS.

HARTFORD, Conn. Valstijos kalėjime kaliniai yra mušami, kad privertus juos sprauti dirbti. Ford Johnson kreslų kompanija ir Reliance Manufacturing marškinių kompanija privertė kalėjimo perdėtinis bausnė kalinius, jeigu jie netiek daug padaro, kaip kompanijos reikalauja. Kompanijos turi didelį pelną iš kalinių darbo. Geresniejie Hartfordo žmonės protestuoja prieš žvėrišką apsiėmimą su kaliniais.

WASHINGTON. Apyskaita parodo, kad latvų dirbimo pramonijoje valdžia daug daugiau moka darbininkams, negu privatinės kompanijos. Jos mokamos užmokesčiai išneša po \$920 į metus ant kiekvieno darbininko, o kompanijų mokamos užmokesčiai tik po \$515 ant darbininko.

MANCHESTER, Angl. „Liglaikiniai“ ateista nuo darbo 160,000 darbininkų, dirbančių medvilnės audinylose. Nors darbdaviai sako, kad darbininkai atleidžia tik lig laikui, vienok matyt, kad tai jie daro lokautą, norėdami išardyti uniiją.

Nesutikimai tarp darbininkų ir darbdavių prasidėjo nuo to laiko, kaip buvo priimta darbai Helene audinyje du neunijiniai darbininkai, vyras ir moteris. Unijiniai pareikalavo, kad šiuo dalyku į uniją arba kad darbdaviai atleistų juodu iš darbo. Neljudu istotojo unija, nei darbdaviai norėjo priimti darbininkų reikalavimą. Tuomet 20 gruodžio Helene audinyje darbininkai susitraukė. Porą dienų po tam darbdaviai pagarsino, jog padarys lokautą, jeigu Helene darbininkai neatšauks straiko. Jie neatšaukė, todėl ir paliuosuta 160,000 darbininkų nuo darbo.

LONDONAS. Pramonijos komisija išdavė raportą apie darbo ir pramonijos išlygas trijose Suv. Valst. valstijose: New York, New Jersey ir Connecticut. Raporte sako, kad Amerikoje darbininkai, aciu tam, kad Amerikoje mažai darbų tepaisina be skubimo. Raportas, pasiremdamas ant ištyrimų, sako, kad Amerikos darbininkas amžiuje 40—50 metų esti kaip ir amerikiečių savo sveikata, tuo tarpu kaip Europos darbininkas tame amžiuje yra da gana drutas. Anot minėtos komisijos išvedimo, Amerikos darbdaviai nepaiso darbininkų sveikatos, kadangi vietoje išsivedėjusių darbininkų turi pakaktinai tvirtų spėkų ypatoje vis beatplaukiančių ateivių.

DRAUGIJŲ GYVENIMAS.

BULGARIJOS Socialistų partija ir darbininkai kelios savaitės atgal šventė labai svarbų atsitikimą savo idejiniame gyvenime — i kurimą socialistiško dienraščio „Rabotničeski Vestnik“.

Bulgarijos narsūs socialistai seniai jau laukė to laiko, kada bus tiek tvirti, kad galėtų išleisti savo dienraštį, ir reikia numanyti, kokią didelę linksmybę padarė tarp susipratusių darbininkų žinia, jog štai jau išleista socialistų dienraštis. Dienoj pasirodymo to dienraščio, darbininkai visoje šalyje atlaikė šimtus didelių susirinkimų, kur buvo sakoma socialistiškos prakalbos, peržvelgiant Bulgarijos Socialistų partijos progresą ir sveikinant soc. dienraštį, kaip naują žibintavą darbininkų klasi. Pirmą tik dieną jau buvo išparduota 18,000 jo egzempliorių. Pirmo to „Rab. Vestn.“, budamas trisysk savaitiniu, teparduo-davo vos 4,000—5000 egz.

„Rabotničesko Vestniko“ išstvy-stymas yra varžiai surištas su Bulgarijos socializmo progresu. Tas laikraštis pasirodė 15 metų atgal, laike, kuomet pradėjo kilti darbininkų klifasinis susipratimas, kuomet darbininkų klasa savo dvasiskame gyvenime pradėjo atskilti nuo kapitalistų prietarų ir vergiškų nuomonių. „Rab. Vestn.“, suprantama, daug prisidėjo prie išauklėjimo ir sudrutinimo socialistaško judėjimo toje šalyje.

APŽVALGA.

Ar katalikas gali but socialistu?

Į šį klausimą atsako „Draugija Abbe Gayraud“ tokiais išvadžiojimais:

„Žodis «socializmas» paprastai imama blogame reiškinge taip socialiu, politišku bei ekonomišku, kaip ir religijiniu žvilgsniu. Juo išreiškiama mokslai ir siekiniai priešingi ne vien krikščionybei, bet ir pamatinėms prigimtoms žmonių draugijos teisėms. Yra tai tvarynos tiek antisocialis, kiek ir antikatalikiškas. Nesuskaitomos nelaimės, neišskiriant skurdo ir tyranijos užgriūtų ant tautų, jei social. partija, pasigaudama prievartos bei revoliucijos priemonių, kada-nors paimtų valdžią į savo rankas. Todėl tikras katalikas privalo vengti to blogai skambančio ir dviprasmio vardo“.

Iš to punkto pasirodo: 1) Kad katalikiškoji dvasiška ir katalikiškioje draugijiniuose mokslų gildintojai nežino, kas tai yra priešinga prigimtoms žmonių draugijos teisėms. Nes kapitalistiskas surėdymas, kurį šitie gaivalai taip užsispyrusiai remia, ir yra didžiausiu visos žmonijos teisių priešu, kadangi prie šio surėdymo tik menka išnaudotųjų-kapitalistų saujalė gali leibauti ir tarpti, apvogdama milijonus darbininkų, kurie tai ir neturi jokių teisių. 2) Katalikiškoji dvasiška ir katalikiškioje «filosofai» pasirodo suvis nesuprantančiais mūsų, socialistų, taktikos, kadangi jie maubuk Socialistų partija — tai kruvinos revoliucijos ir tyranijos prievartos ir kraujo praliejimo.

Toliaus sako:

„Socializmo žodis, liaudies tarpe neretai vartojamas, reiškinga vien platų social. reformizmą. Prieš tai ir katalikas negal spirtis ir todėl toje prasmėje, teoretiskai kalbant, galėtų pavadinti ir kataliką socialistu.“

„Taigi «socialis katalikas» bei «krikščionis demokratas» neša liaudžiai visą, kas yra teisingo ir tikro socializme.“

„Tų tatau dviejų vardų mums ir reikėtų galutinai laikytis.“

Žodį socializmas šitokioje prasmėje marksistai socialistai niekadados nevartoja. «Krikščioniška brolybė», «socialis teisybė» ir «platus reformizmas» — tai vaikiškai-krikščioniški žaislai, kuriais kapitalistai ir kunigai mėgina užkovoti darbininkus. Darbininkų išganymas yra ne tokiose brolybėse ir teisybėse ir ne tokiam reformizme, bet įsteigime darbinikiškos-socialistinės respublikos, užtikrinančios visiems darbininkams žmoniškas ekonomiškas sąlygas. Kol bus kapitalizmas, tol bus prispaudimas, išnaudojimas ir skurdas, o kol bus prispaudimas, išnaudojimas ir skurdas, tol nebus jokios lygybės pasulyje. Ir sveikas protas pasmerkia ne socializmą, prie kurio kiekvienam bus užtikrintas jo darbo vaisius, bet kapitalizmą, prie kurio milijonai dirba, o saujalė išnaudotojų prisavinatų milijonų darbo vaisių.

Dabar, rodos, turėtų but aišku, jog kunigiška katalikystė yra priešinga moksliskam socializmui ir žaidžia katalikiškai-utopiškais žaislais, siulomais darbininkų išganymui.

RUOŽAI.

Tie nenuoramom socialistai visai norėjo pagadinti mano didvirišką vardą, kuris visi Lietuvai gerai yra pažįstamas. Mano vardas lietuvių tautoje garsus, kaip ir katalikiškioji Lietuva. O tu, lietuviškoji Lietuva, kokia tu dėkinga ir gera! Ir duosnumas tavo neišpasakytas! Kuomet Lietuvoj reikalingos yra mokyklos, aš tuojau pirmutinis siūlau: katalikiškų mokyklų mokytojai! Sumanyta, padaryta, abar visoj Lietuvoj įkurtos mokyklos, ir spindi ir šildo tų menalių gledroj vasaros dienų Lietuviškoji liaudis džiaugiasi priaugančioji gentkartė švieži mokiniai pagal mano įvestą mūšimo būdą. Ir klausu manęs visų, kas ir yra ko klausyti: aš — dvasiška asaba. Klerikališkoji ir tautiškoji spauda išsiuosusi užtaria laipgina mano garsias ir didžias naujas mokyklas. Tik kai-kurie murma sau po nosia: tos mokyklos — tai neišvengiamas piktas įetuvis... O jūs, šlaudžiai! Ar jūs norėtumėt, kad mūs katalikiškoji Lietuva būtų tokia, ne gu yra? Niekuomet! Ar jūs manote, jog mes duosim sudemoralizuoti brangią mūsų ir pavertsi ją į pagonišką, erdžišką? Niekuomet! Katalikiška Lietuva buvo nuo seniai, katalikiška ir bus. Ir mes, katalikai, esidnosim taip lengvai tasyti mus už nosių. Mūsų nosis stiprios, neive, it... Ir jau rodosi ramu, maloni ir patogų būtų gyventi Lietuvoj ir valdyti liaudį taip, kaip mes norime, jei tie nenaudėliai socialistai nespainiotų. Su jais joga fndu negalima gauti rodos. Jie gieda savo giesmę ir gana. Nes tu žmogus katalikišką širdį jie išrodė, o jie savo pasakas pasakė. Gerai dabutų, jei jų tos nesuogos pasakos nieko mums nebūtų, bet kur tau. Atsiranda žmogus, ima ir paklauso tų pasakų, ir trunkia nuo mūsų ir praeina su jais į darba — katalikiškoji Lietuva... Aš — tai visą galva visos katalikiškos Lietuvos ir valdytojas visų katalikiškų mokyklų Lietuvoj. Už mane abar užtaria visa Lietuva. Syk atėjo manį galvą ideališka, tiesiog genijališka mintis — paubagauti. Kodėl ne, pabandžiau. Paėmiau su savim pažįstamą diplomata ir marš kelionėn į Ameriką. Atvažiuoju. Tuojau visoj Lietuvoj spudėjo apskelbėm, kad mes atvažiuoju su didžiausiu tikslu — įkūti pinigus Lietuvos apšvietimui. Veik visa spauda suuko bravę gerai! To tik mums ir truko. Ak tie nenuoramom socialistai pradėjo bjauriai užsipuldinėti ir niekinti mano garbingą vardą. Mano draugas, diplomatas, kai-kada atakydavo ant tų zaunų, bet aš tylėjau ir rinkau pinigūs, iki galėjau. Plynia pa-painiojo mane susidurti su nepri-gulmingu nuo Romo popiežiaus kunigu, kuris mane tojuo patraukė atsakomybėn. Jemalonu ir graudu buvo apleisti Ameriką be laiko. Skatikėlio pasmusų dvasiškoj paklusnus žmochius buvo užtektinai, da butume galėję daug prisikulti, jei ne tas etikas ir tie bjaurybės socialistai. Parvažia-vau į Lietuvą, mašina pinigų pilna — smagu! Bet pusa-nenuoramom, demokratiški elementai, pradėjo reikalauti manęs, ad pasitel-sinčiau iš daromų manų žmetinėjimų. Tula laiką tylėjau, nenorėjau nieko bendro turėti su paprastais smertininkais, bet vėliu sugalvo-jau ir parašiau į vieną laikraštį, kad aš niekuomet nebūu žandar-merijos šnipu, nei poliojos tarnu; niekuomet neišdaviau jokio žmo-gaus caro valdžiai; niekuomet iš mano priezasties nenulsta nei vieno žmogaus į Siberiją ar ant kartuvių. Ką socialistai ant na-nės pripasakojo, tai vis melas... Išskiriant socialistišką laikraštį-čius, kiti visi atkartojo mano žodžius su didžiausiu entuziazmu ir da kai-kurie padėjo pastabas: «Komentarų čia nereikia...» Mano žodžio klaus. visa le-

tuviška padangė. Ką aš pasakau, tai šventa! Taip ir reikia ir taip turės buti da ilgai-ilgai, kol katalikiškoji dvasiška turės tokius energiškus ir sumanius žmones. Socialistai pasakoja ir garsiai reikalauja, jog kunigijos-dvasiškoj rėda Lietuvoje, ypač mokyklose, — tai labai nemalonus apsiereiskimas. Ir sakykit susimildami, ar socialistai pataikytų geriau sutvarkyti mokyklas, negu mes, dvasiška, sutvarkome! Niekuomet! Mums, dvasiška, neuztenka da vienu mokyklų palaikyti liaudį mūsų pusėj; reikalinga yra laikraštija. Ir ot nuo Naujų Metų pradėsim iš-leidinėti kasdieninį katalikišką laikraštį. Pinigų pas mus dabar pilna mašina ir valdysim mes Lietuvą taip, kaip mes norim.

***

Mes, dvasiškos asabos, gal ir neturėtumėm tiek energijos, drąsos, atkaklumo ir pasišventimo, jei nebūtų arti mūsų seselės-davatkėlės. Pavalgai sau gardžius pietus, elni pasivaikščioti; žiurėk, seselė-davatkėlė tuojau susitinka kur ant kelio, plekšt! ir pabučiuoja į ranką. O jos meilumas neapsakomas. Glaudosi aplinkui, tartum katytė, siekia bučiuoti į kelius ir... apima mūsų dvasišką kuną saldžiai-švelnūs ispužiai ir jausmai... Gerai buti su seselė-davatkėle. Ir atsiranda nenaudėliai rašytojai, kurie drįsta da taip negražiai aprašinėti apie mums reikalingas davatkėles. Kur mes gautume didžiausį įkvėpimą, jei neturėtume davatkėlių? Jos mus nuramina didžiausiam susikrimitime ir nupuolime energijos — sušvelnina mūsų dvasiškai sustingusius jausmus. O kuomet nežmoniškai užsipuldinėja ant mūsų socialistai, tai seselė-davatkėlė tuojau atbėga pagelbon su savo dailiu liežuviu. Ji moka apsaikyti mums visus planus ir veikimus socialistų.

Surankioti įvairias ir reikalingas mums žinias tai geriausiai moka davatkėlė. Tuojau paleidžia į darbą savo «pantaplincę pačta», ir viskas yra, kaip ant delno. Politikas, sušvelnina mūsų dvasiškai žmonėms, o mes, dvasiška, turime davatkėles ir jokiū būdu nemainytume savo davatkėlių ant policijos šunų. Jos mums daug naudingesnės — ir žinias nuo žmonių sugaudo ir nesmagu suraminti ir... negalima čia visko apsaikyti... Kodėl tu, dieve maloningas, nesutvarkei, kad kiekviena žemės merguželė butų davatkėlė. Pažvelg savo didžia akia, kaip mes gražiai sugyvenam... Tikrai piktų žmonių liežuviai paskelbia žmonėms apie dvasiškojios su davatkėlėmis buk tai negražius darbus. Ką mes blogo darome, jei suelname pasikalbėti su mums pažįstama ir artima davatkėle? Argi jau mes, dvasiškos asabos, negalim niekad nei pasimatyti su dailiosios spalvos ypatomis!

O padukės apšvietimas, jei nebegalima sueti kruvon! Ne, mes niekuomet neapleisim savo davatkėlių, kad kas jas juodintų, šmeižtų ir niekintų. Be davatkėlių mūsų dvasiškojios, gyvenimas pasidarytų tamsus ir juodas, lyg kad Gabrio debesiai, apslaučiant visą Lietuvą. Mūsų šalis, Lietuva, be davatkėlių pasidarytų negarbinga ir maža. Komunikacija žinių visai sumažėtų ir mūsų, dvasiškojios, darbas išnyktų, kaip sniegas prieš pavasario saulę.

A. Ž. las.

Kas užsižiebia kiltą ideja, nuo to pasikelia liepsna, kuria esti uždegami ir kiti žibintuvai. — Henry George.

Yra vienas principas, kalpo pažinojimo priešas, kaipo užsikimšimas sau ausų prieš visokį daromą-argumentą; — principas, kuris laiko žmogų visalaikiniame nežinojime. Kas gi yra tas principas? — Tai niekiamas ko-nors, pirm išstiriant. — Herbert Spencer.

Kiekviena reforma savu laiku buvo tiktai privatiška nuomonė-opinija. — Emerson.

MOTERŲ SKYRIUS.

Šis-tas iš moterų padėjimo.

Sulyg nuomonės tam-tikrų statistikos rinkėjų, Amerikoje yra apie 7 milijonus moterų ir merginų, kurios nuo ryto iki vakarui kamuojasi fabrikų, kad uždirbti sau pragyvenimą. Tas mums pasako, kad moteris yra atitraukiama nuo svarbiausios jos gyvenime užduoties — priederančio išauklėjimo kudių. Iš antros pusės, mergina da jaunos dienos atitraukiama iš mokyklos, vadinas, lieka net be elementariško apšvietimo, be ko žmoniškai suvis negalima gyventi mūsų dienos. Įeikite į padėjimą tokių aukų-moterų ir merginų. Jų darbas prasideda nuo tamsos ir baigiasi tamsoj; abelnai imant, apie 70 procentų šių darbininkų nedirba trumpiau, kaip 10 valandų į dieną; kai-kurios iš jų dirba po 11, 12 ir 14 valandų. Tas darbas tankiausia esti fiziškas, prie mašinių. Mergina ar moteris išstovi dešimtį valandų, nesijudindama (pavyzdžiui, šilkų audinyje) per dieną, su pertrauka vienos valandos pietume; jos kojų ir rankų sąnariai nutirpsta, sustingsta; jos akys apmargsta; jos sąmonė atbunka; — ir da, parejus namo, neretai reikia ir kakalį užsikurti, vakarie-pasigaminti. Kad tas trauktųsi tik tamtikrą laiką — gal nieko nekenktų. Bet čia yra toks nuobodus, nuolatinis kan-kinimas; šilkų audinyje ir didžiausiose vasaros karščiuose langiai uždarioėti, oras troškus, visokie tepalai nuo staklių dvo-kia.

Medvilnių išdirbystėje Piet-rusijoje (valdžios) agentų ištyrimų, pasirodo, kad mergaitės, nesenėnės, kaip 12 metų amžiaus, prie niekiek negeresnių sanitariskų (sveikatinų) sąlygų, kaip ir šilkų audinyje, kartais yra verčiamos išdirbti 24 valandas be jokios pertraukos. Kas pasidaro iš tokių aukų XX amžiaus inkvizicijos? — Amžinos ligonės; džiova — tai pirmutinis kirvis, kuris kabo joms ant galvų. Gi štai marškinių fabrikos. Jei kas vėlai vakare tēmija į merginas, išeinančias iš tų, anot Ben Hanford, kalėjimų, kuomet jau dudelė užvilpia, pasibaigus dienos darbui, tai galėjo labai aiškiai matyti, kad iš 100 «gražiosios lyties» gal 2 yra sveikos su jaunystės žydėjimu. Likusios gi 98 yra vien šmėklis, skeletonai, kurioms artimoj ateityje gal bus lemta apšvesti ir auklėti ligonius kudukius.

Pažūrėkime į šių nelaimingų uždarbį. Penuylvanijos universiteto prof. Nearing ve kaip apskaito minėtų moterų darbininkų uždarbį Suv. Valstijose*.)

* International Soc. Rev. Dec., 1911 m. psl. 357.

Penkta dalis visų dirbančių moterų į metus gauna užmokes-ties mažiau, kaip \$200.00.

Tris penktadaliai viso likusio skaičiaus darb. mot. gauna užmokesties mažiau, kaip \$325.

Devyni dešimtdaliai \$500.

Ir tik viena dvidešimta dalis gauna metinės mokesties daugiau, kaip \$600.00.

Tai yra padėjimas baisesnys, negu kas iš mūsų bando manyti. Teko man šnekėtis su keliu merginų, dirbančių Gerhardt'o

marškinių fabrikose. Pagal Beringų papasakojimą, tai labai laiminga ta mergaitė (mergaitė apie 19-20 metų amžiaus), kuri uždirda tarp 70 centų į dieną. Paprastai uždirda \$3.00 į savaitę. Priešio padėjimo mergina, kuri turi savo tėvus ar globėjus, kurią užlaiko, gali da imties su gyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsidengti? Didmiesčiuose paprastai tokios jiško pasipeb-mui šaltinio kur užkampius mažesniuose miesteliuose bent stengiasi ištekėti, ištekė už vyro, kuris pirmoj pragyvenimo bangomis. Bet ką turi daryti ta, kuriai iš tų \$3.00 visą savaitę reikia išsimaitinti apsid

PASIKALBĒJIMAS

Dedēs su Povyļu.

— Taigi išnetyčių, dėde, mes čia susitikome. Na, sveikinu su Naujais Metais.

— Sveikinu aš tave, Povyli, taipgi ir linkiu tau gyventi šimtą metų be šių metų.

— Seniai jau buvome, dėde besimatę. Bene dveji metai praplaukė. Beje, o kur jūs buvote dingę?

— Buvau, Povyli, Chicagoje; dirbau stokjarduose; atvažiauvau į šią miestą, ar negausiu tinkamesnį darbą.

— Taip-tai, dėde Chicagoje buvojote. Chicago gorki vieta, ypač tingai atsižymai stokjardais ir lietuviškais patrijotais.

— Kam čia prikašioti man stokjardus ir šalpytis iš to, kad aš myliu tėvynę Lietuvą. Ar ne socialistas tik esit? Tik socialistas man mandagus su senu žmogumi ir da Naujų Metų šventėje. Jeigu nori žmogų išnuokti, tai gali kitąsyk, o ne per šventes žmogų upą gądinti. Taip visai nekritikšoniška.

— Atleisk, dėde, eš jokiū būdu nenorėjau tamstą įžeisti: aš pasakiau apie Chicago tik tai, ką nuo žmonių ir iš laikraščių dažinojau.

— Kad taip, tai taip! Aš tau pasakysiu teisybę, kad socialistai yra prastesni už patrijotus, ypač tingai, kad jie yra begalo nuobodūs. Su kuo tik iš jų nesulieči, kokiam jų susirinkime nebūsi, kokius tik jų laikraščius nepaisi — vis socialistams ir socialistams, o apie kultūriškus reikalus nei mažiausio šnapšt!

— Tamstai socializmas išrodo toks nuobodus todėl, kad tamsta jo nesupranti, kad tamsta nematai,

Galybė ir teisė.

«Mažiau šnekėkime apie savo teises, o biskį daugiau apie savo galybę», pasakė Carlyle.

Teisė visuomet pasiliks tikrai teoriijoje, kolei jinai neapsireiškia galybėje.

Teisė be galybės, reikalingos paremimui teisės, yra tikrai vaikiskas žaislas. Galų gale visad išeina į aikštę, kad galybė yra teisė. Galybė isteigė teisės, o ne teisės — galybė. Tą užginčyti drįstų tikrai protiškaiai aklas žmogus arba veidmainingas kvailys. Ligšiol viešpatavo kapitalistiškoji etika — «kur galybė, ten ir teisė». Darbininkškos — tikrosios etikos — pradmenos jau ne nuo dabar išsireiškia protestuose ir sukilimuose prispautųjų. Nors tie protestai ir sukilimai da nepanaikino prispautimie viešpatavimą, vienok jie pritraukė artyn tą laiką, kuomet darbininkai igys galybę, ir tik darbininkams ją igijus, galybė ir teisė bučiosis, kaip tikri mylėtinai, kurie ilgam buvo atsiskyrė. Žmonija bus laisva ir progresas, kuris ligtol buvo panchiojamas ir varžomas, pradės eiti pirmyn su nesvajotu ligšiol greitumu.

Socialistai, kaip ir kiti žmonės, svajoja; bet socialistų svajonės nėra tai išblirusios smegeninės vaisyus; jų svajonės yra paremtos ant tam tikrų principų, kuriuos matome veikiant visame pasaulyje. Socialistai, pavyzdžiui, nesiduoda save suvadžioti tokiomis negudriomis svajonėmis, kaip įkurimas pasaulinės taikos tarp tautų šiame kapitalistiskame surėdyme. Nes jie žino, kad, kol bus perkama ir parduodama dirbančioji pajiega vyrų, moterų ir vaikų, kol šie bus priversti parduoti savo kunus už duoną, — tol nebus taikos tarp tautų.

Daugumas žmonių negali suprasti socializmo todėl, kad jie yra per daug dideli individualistai. Jie negali pasižiūrėti į draugijinius klausimus iš draugijinio žiūrėjimo taško.

Individualistai išrodo draugiją, kaip kokia kruva žmonių, mirtinai kovojančių su kits kitu dėl pragyvenimo; todėl pirmoji individualisto taisyklė yra: «Kiekvienas už save ir sau». Teisybė, ir individualistai susivienija į tam tikrus klkas ir draugystes. Bet prie to susivienijimo jie turi kito-nišką savotišką taisyklę: «Kiek-

viena klika, kiekviena draugystė, kiekvienas amatas ir profesija už save ir sau». Individualistai sutiks su jumis, kad žmogaus gyvenime didelę rolę lošia draugijiniai sątikiai ir kad reikia užsimti draugijiniais klausimais. Bet kaip keistai jie žiuri į draugijinius sątikius! Draugijiniai sątikiai tik tiek jiems tėra svarbūs, kiek jie iš tų sątikiių gali ypatingai pasinaudoti. Trumpei pasakius, didžiū individualisto siekiu yra išnaudojimas brolių žmonių; o «teisę» išnaudoti kitus žmones jis vadina «liuositybe».

Socialistas mato, kad draugija yra tai kunas, ant kurio matosi nasi daugybė parazitų. Tie parazitai atsirado, kuomet senovės komunistškos draugijos pranyko, o jų vieton įvyko privatiškos nuosavybės istaiga. Su pradžia privatiškos nuosavybės prasidėjo ir vergija. Tie parazitai ejo pirmyn (progreavo) sykiu su pirmynėiga visos draugijos, laikas nuo laiko permainydami išnaudojimo būdus. Ar jie buvo patrijarchai, ar ponai, ar augstieji bajorai, ar kunigai, ar karaliai, ar didelių žemės plotų savininkai ar kapitalistai — visi jie yra tos pačios rūšies gaivalai — visi parazitai.

Paskutinė išnaudojimo forma — kapitalizmas; tai paskutinė parazitizmo forma; ir tas yra ypatingai apie šitą parazitizmo formą, kad kapitalizmas, slurbimas darbininkų prakaitą ir kraują, podraug ir savo kuną eđa, kaip kokis mirštantis žaltys.

Pasaulio darbininkai dideli atsakomybė ant jųsi guli. Jūs esate vienatinė pasaulio viltis. Stovėkite tiesiai! Bukite vyrų! Bukite moteris. Savo milijonuose susivienykite į vieną ir palmkite patis į savo rankas savo likimą. Parazitai, kurie griaus, kad jūs valdą ir vedą prie progreso, jie tik tai jus spaudžia, išnaudoja ir eđa. Augėšiausia darbininkų užduotis yra susiorganizuoti ekonomiškai ir politiškaiai ant visad panaikinti kapitalizmo palimant ir savo rankas visais išdirbėjais, tautos ir pasaulio panaudojant jas visų žmonių naudai. Kada jūs, darbininkai, atsieksite, tada jūs igysite galybę ir podraug teisę. Tada jūs rankose bus jūsų galybė ir iš jos plaukiant teisė ir tik tada visi žmonės turės teisę, o ne viena tik gailiųjų ir turčių klasa.

F.G.K.

Nebus gošefto iš tikėjimo.

Minneapolisje, Minnesota, nuo tulo laiko isikurė «progresiškais» tikėjimiška draugija vardu Vyrų ir Tikėjimo Pirmyn Žengimas. Ta draugija nespėjo savo šaknis įleisti, kaip pradėjo nykti ir nyko iki tol, kol dabar iš jos telieka vos menkos liekanos. Žmonės neužyrė tos draugijos, ji jų negalėjo patraukti prie savęs.

Visa draugija ir jos pradėtas tikėjimiškas judėjimas vedė vien tik prie to, kad išlavinus vyrus ir vaikus bibliškose pasakose, taip kad jie būtų geri krikščioniški balsuotojai politiškuose dalykuose.

Da pirm užsidėjimo šitos draugijos šlap-taip gyvavo Tautiškas Reformos Biuras, kurio užduotis buvo priversti ar pripašyti, kad Suvienytų Valstijų kongresas isteigtų koki tautiška tikėjimą ant krikščioniškų pamatų. Šis biuras norėjo tokio tautiško tikėjimo, idant su jo pagalba galėtų pasekmingiau mulkinti darbininkus kaip link politiška reikalų; idant galėtų įkalti darbininkams, kad jie balsuotų krikščioniškai už krikščioniškai kapitalistiškas partijas.

Suvienytų Valstijų kongresas, vienok, nepasidavė biuro prašymams ir pertikrinimams. Tada Vyrų ir Tikėjimo Pirmyn Žengimo draugija pasiryžo su savo bibliškū mulklinimu tiesiog eiti į miniją mokyti, kaip ji turi balsuot. Dauguma tos draugijos kalbėtojų išvadžiojo, kad reikia studijuoti ir sekėti bibliją, kaippo gyvenimo taisyklę. Mahometonai ir žydai, kaip ir krikščionys, tiki, kad savo dievą gali atnenti ypatingu prisišnekėjimu per maldas.

Talgi, jeigu kunigai gali per-

kalbėti dievą, kodėl neperkalba jo, kad suvaldytų palaidą svietą, kad nuabaustų kunigų priešus? Kam gi jiems šaukti visą laiką ant bedievių, kuomet dievas juos užlaiko ir, matomai, užkenčia?

Kunigai prieš bedievius ir socialistus todėl taip baisiai rėkia, kad bijosi, idant jie neatimtų nuo jų žemiško viešpatavimo.

Drg. A. Purvis straipsnyje «Apie mus pačius» sako: «Laisvamaniai nėra darbininkškus reikalų užtėrajai».

Čia turiu pastebėti, kad tokius žmones negalima vadinti laisvamaniais pilnoje to žodžio prasmėje, kurie, atmetę tikėjimiškus prietarus, nemoka nusikratyti draugijinių, visuomeniška prietarų. Aš nevadinau laisvamaniais tokius žmones, kurie palaiko kapitalistišką tvarką, kurie palaiko atžagareikiškas valdžias ir kurie nori išvieno veikti su kunigais, kaip kad musų, Amerikos, laisvamaniai su «svečiais-nebuvėliais». Laisvų palūnų žmogus, netikėdamas į pomirtinį gyvenimą, turi jieskoti sau ir visiems žmonėms laimės ant žemės, o nebuti varžytojum visų žmonių laisvės ir laimės.

Koki mes neimsim kovos būdą prieš valdžią, visuomet mes susidursime su kunigija, nes tikėjimas yra išaugęs iš žmonijos išnaudojotojų. Šv. Povyilas sako: «Kiekvienas teklauso vyresnybės, nes nėra valdžios, kuri nebūtų nuo Dievo. Esančios valdžios — Dievo istaigos. Todėl neklausantis valdžios priešinasi Dievo paliepi-mui». Čia matom, kad jokiū būdu mes negalim būti katalikai, jeigu kovojame prieš valdžią. Čia jau belieka du keliai: ar klausyti kunigų ir būti kataliku ir laukti posmertinio gyvenimo, ar kovoti vardan žmonijos labo prieš liaudies išnaudojtojus ir jų valdžią, ir būti bedievium. Tikėjimas juo toliaus, tuo labiau kišasi į politiką, apgindamas valdžią, palaikydamas šitą baisų surėdymą, kuriame daugiausia ir dantų griežimas, kaip tik bėdas ir savizudystės, kaip tik ponų ir kunigų žvėriškas godumas ir paleistuvystės. Tai kam gi da mums reikalinga skirstyti tuos žmonijos eđikus, kurie susivieniję spaudžia milijonus darbininkų ir badu kankina? Rodos, laikas būtų visiems aiškiai suprasti ir, neskiriant vieną nuo kito, stoti į kovą prieš abudu už visos žmonijos gerovę. Norint plačiau žinoti apie kunigų susijungimą su valdžią, galima perskaityti knygelę «Kunigija ir svietiška valdžija».

K. Rugienius.

Kovos būdas.

Daugelis iš socialistų sako: «Tuo užganti tikėjimo, nereikia kovoti».

Darbininkų išnaudojtojus, kaip patsis. Taip ir yra socialistų džiausia vengiamo, kad kalba ar rašė nekliudyti tikėjimo. Bet ku gal visai nesako, kad, keikiant laisvamanius, bedievius, reikia nekliudyti socialistų. Priešingai, jie dvi pamokluose neranda kitoniškų tikėjimo priešinku, apart socialistų. Iš to mes matome, kad valdžia ir kunigija yra taip tvirtai susienjusios, kad negalima joku būdu jas išskirti arba kovoti prieš vieną, taikantis tuo pačiu žygiu su kita. Pats gyvenimas parodė, kad mes galim eiti prieš valdžią ir su dievo maldomis, tai visvien kunigai mus prakais, labiau, negu tuos, kurie vientik pasistatė sau už kėla griauti tikėjimą. Ištikro kunigai neišmeta tiek piktų žodžių ant jų, kurie eina prieš tikėjimą, kaip ant jų, kurie eina prieš valdžią. Kiek aš esu girdėjęs savo ausimis nevien iš lietuviškų kunigų lupų, bet ir iš anglų, tai visi jie, keikdami bedievius, neapsieina be žodžio «socialistai». Talgi, jeigu kunigija susijungia su valdžią, jeigu iš kunigijos ir valdžios pasidaro vienas tvirtas kunas, kuris darbininkų luomą spaudžia ir išnaudoja, tai mes turime irgi nerasti skirtingo kovoję prieš valdžią ir kunigiją. Męs, už duonos kąsnį kovodami prieš savo išnaudojtojus, anot musų kunigų pasakų, nusidėdame prieš dievą, kuris sau danguje sėdi ir linksminasi, kaippo viagalvis ir geriausias, o žmonėms daleidžia baisiai skursti ir alksti. Tai taip musų kunigai supranta visagalvinti ir tobiliausią dievą. Męs, vienok, iš tokių jų supratimo per daug nesistebime, nes mums žinoma, kad randasi ir daugiau keis-tų supratimų apie dievą ir dievus.

Grakiai sukojo savo dievams męs ir vėnų, Afrikos negrai su krantųties valgius spjauja savo dievui, ostiškai aptepa savus stambus dievus tankais ir krauju, užkandžia stambus nosis šlaukštabokiu. Mahometonai ir žydai, kaip ir krikščionys, tiki, kad savo dievą gali atnenti ypatingu prisišnekėjimu per maldas.

Talgi, jeigu kunigai gali per-

kalbėti dievą, kodėl neperkalba jo, kad suvaldytų palaidą svietą, kad nuabaustų kunigų priešus? Kam gi jiems šaukti visą laiką ant bedievių, kuomet dievas juos užlaiko ir, matomai, užkenčia?

Kunigai prieš bedievius ir socialistus todėl taip baisiai rėkia, kad bijosi, idant jie neatimtų nuo jų žemiško viešpatavimo.

Drg. A. Purvis straipsnyje «Apie mus pačius» sako: «Laisvamaniai nėra darbininkškus reikalų užtėrajai».

Čia turiu pastebėti, kad tokius žmones negalima vadinti laisvamaniais pilnoje to žodžio prasmėje, kurie, atmetę tikėjimiškus prietarus, nemoka nusikratyti draugijinių, visuomeniška prietarų. Aš nevadinau laisvamaniais tokius žmones, kurie palaiko kapitalistišką tvarką, kurie palaiko atžagareikiškas valdžias ir kurie nori išvieno veikti su kunigais, kaip kad musų, Amerikos, laisvamaniai su «svečiais-nebuvėliais». Laisvų palūnų žmogus, netikėdamas į pomirtinį gyvenimą, turi jieskoti sau ir visiems žmonėms laimės ant žemės, o nebuti varžytojum visų žmonių laisvės ir laimės.

Koki mes neimsim kovos būdą prieš valdžią, visuomet mes susidursime su kunigija, nes tikėjimas yra išaugęs iš žmonijos išnaudojotojų. Šv. Povyilas sako: «Kiekvienas teklauso vyresnybės, nes nėra valdžios, kuri nebūtų nuo Dievo. Esančios valdžios — Dievo istaigos. Todėl neklausantis valdžios priešinasi Dievo paliepi-mui». Čia matom, kad jokiū būdu mes negalim būti katalikai, jeigu kovojame prieš valdžią. Čia jau belieka du keliai: ar klausyti kunigų ir būti kataliku ir laukti posmertinio gyvenimo, ar kovoti vardan žmonijos labo prieš liaudies išnaudojtojus ir jų valdžią, ir būti bedievium. Tikėjimas juo toliaus, tuo labiau kišasi į politiką, apgindamas valdžią, palaikydamas šitą baisų surėdymą, kuriame daugiausia ir dantų griežimas, kaip tik bėdas ir savizudystės, kaip tik ponų ir kunigų žvėriškas godumas ir paleistuvystės. Tai kam gi da mums reikalinga skirstyti tuos žmonijos eđikus, kurie susivieniję spaudžia milijonus darbininkų ir badu kankina? Rodos, laikas būtų visiems aiškiai suprasti ir, neskiriant vieną nuo kito, stoti į kovą prieš abudu už visos žmonijos gerovę. Norint plačiau žinoti apie kunigų susijungimą su valdžią, galima perskaityti knygelę «Kunigija ir svietiška valdžija».

K. Rugienius.

Rusijos bėdas.

Londono Anglo-Rusas, laikraštis, pašvęstas skatinimui revoliucijinio judėjimo Rusijoje rašo apie Rusijos bėdą:

Rusijos bėdai tėjo į priežodį. Da žmonės neatsigrėbiebė nuo 1891, 1898 ir 1906 metų bėdų, kaip mės matome Rusijos gyventojus stovint glėbyje bėdo, gal baisesnio už visus ligšiol buvusius. Žinias apie tą bėdą išnešiojome mes, žmonės; valdžia gi laikė jį slaptybėje, kol tik ji galėjo. Pilni faktai tikrai dabar pradeda išeiti aikštėn, ir iš privatiškų ir valdiškų pranešimų matyt, kad nemažiau kaip 18 gubernijų palma bėdas į savo žlaurius nagus, ačiu praeitos vasaros neužderėjimui ir ačiu valdžios nesirupinimui apie žmonių reikalus ir nelaimės. Bėdas grasina 32,000,000 gyventojų. Jau dabar tukstanciai miršta iš bėdo ir pradeda smarkiai skleistis karštiligė ir kal-kurios kitos ligos, surištos su bėdu.

Ministerių pirmininkas pranešė dumai, kad jis paskyrė 120 milijonų rublių pagalbą badanjančių, vienok šito toli gražu nepakanka apgynimui tokio milžiniško žmonių skaitliaus nuo bėdo. Vienas dumos kalbėtojas įnešė, kad visi gubernatoriai tų gubernijų, kurias paliečia bėdas, būtų atstatyti nuo vietų už tai, kad nepranešė centralinei valdžiai apie tokį baisų nelaimės stovį savo gubernijose, bet įnešimas tapo atmetas.

Akyvaizdoje milijonų badanjančių kaimiečių cariškas formalistikumas uždraudžia privatiškiems žmonėms ir istaigoms gelbėti nelaiminguosius. Vietiniai valdininkai nedaleidžia pasturintiems žmonėms daryti suvienytas pastangas nešimui pagelbos badaujantiems, užgina rinkti aukas, užgina ir aukanti. Augstesniejie valdininkai taipgi neduoda daleidimo tokiam darbu. Jeigu kartais ir daleidžiama rinkti aukas, tai tiktai po varžia valdžios priežiūra sostaplėse. Taip, Maskvos laikraščiams buvo daleista surinkti 30,000 rublių badanjančioms kaimiečių šeimynoms, bet kuomet miestų Perm ir Archangelsko laikraščiai pradėjo rinkti aukas, tai valdžia tuojaus paliepe liautis.

Pas ministerių pirmininką Kokovcėvą atėjo deputacija (pasivientiniai), atstovaujanti dvidešimti įvairių draugysčių — daktariškų, labdarinių ir techniška — ir praše, kad jis daleistų toms draugystėms pasiųsti savo gydytojus ir pinigų pašalpą į bėdo apimtas vietas, bet ministerių pirmininkas nesutiko. Pačiai publikai niekur nedaleidžiama surengti pašalpą badaujantiems. Mat, valdžia bijosi, kad pašalpos nesubuntavotų žmones prieš ją. Viskas, kas tik pašalpai aukaujama, turi buti slūdiama per Raudono Kryžiaus draugystę, kuri yra tikrai valdiškai kariuomeniška istaiga, iš kurios daug pinigų, skiriamų labdarīgiems tikslams, esti pavaginama įvairių urėdinkų.

Dabartinis bėdas, sakoma, yra daug blogesnis, negu 1891 m., kuomet Amerika ir Anglija gausiai aukavo nelaimingų sušelpimui; kuomet badaujantieje mėgno maitintis duona, padaryta iš medžių žievės ir smilčių. Patsai Kokovcėvas sutinka, kad keliose gubernijose prie Volgos teuzderėjo tiktai šešta dalis javų, reikalingų pramaitinimui žmonių. Yra tokių pavietų, kur nuo trijų akrų tesurinkta mažiau kaip po 40 svarų žiurimių, ir dantų griežimas, kaip tik bėdas ir savizudystės, kaip tik ponų ir kunigų žvėriškas godumas ir paleistuvystės. Tai kam gi da mums reikalinga skirstyti tuos žmonijos eđikus, kurie susivieniję spaudžia milijonus darbininkų ir badu kankina? Rodos, laikas būtų visiems aiškiai suprasti ir, neskiriant vieną nuo kito, stoti į kovą prieš abudu už visos žmonijos gerovę. Norint plačiau žinoti apie kunigų susijungimą su valdžią, galima perskaityti knygelę «Kunigija ir svietiška valdžija».

K. Rugienius.

Ištraukos iš Balzac'o.

Aš labai brangiai užmoku už dabartinę savo linksmybę, kuomet aš vienas esu vakare.

Jisai palaikė tą už žmogiška mintį, kas buvo tikrai biskutis protavimo, su kurio pagalba beždžionė galėtų iškirsti savo šposą.

Męs žiurime į jus, kaippo nelaiminga, todėl kad jūs nesidalijate musų skurdumais ir bėdomis. Žinoma, kad męs čia kvaili.

Tasai atsitrunkimas nuo svieto galėjo atnešti naudą tiktai vienai jo sielai, ir visgi ar buvo tas atsitraukimas kas kita, kaip tik praliginta saužudystė?

Žmogaus gyvenimas tampa iškilmingas, kada visis amžinastis kabo ant musų kokio-nors menkiausio nutarimo.

Genijus Colberto ar Sully'o nieko nereikia, jeigu ji neparems ta energiškoji valia, kuri padaro koki Napoleoną ar Cromwelli.

Mūsų istatymdavystė užmerkė savo akis, taip sakant, link geidulių, kurie kankina jaunikiatt tarp 20 ir 25 metų amžiaus.

Koki moteris nemėgtų jausti, kad širdies prižada šventesni ir tvirtesni, negu retėžiai, kuriuos nukala istatymai.

Br. Vargšas.

PENKTAS PRISAKYMAS.

— Drama vienoje veikmėje. —

VEIKIANČIOS YPATOS:

- 1) Tolutis, senis 60 metų.
2) Andrius, jo sunus, parubežinės sargybos viršininkas.
3) Kokštas, 40 metų.
4) Gotutis, 30 metų.
5) Stakis, 30 metų.
6) Miestsargis.
7) Pasiuntinys, jaunas vyras.
Miestsargis be žodžio.

Atsitinka parubežio mieste.

Nedidelis kambarys. Dvi lovos. Kertėje gurbas skarmalų, kur miega Tolutis. Viskas netvarkoje ir matoma, jog gyventojai, palikę viską, kas valandą gali išėiti.

SCENA I.

Gotutis ir Kokštas.

GOTUTIS. Tu, broliu, perdang neatsargus... Naktis taip šviesi, o tu su tokiu ryšiu varaisi...

KOKŠTAS. Tai prisakymas karės laukel! Truks-laikys, turi eiti... Antra, nevienas ir buvan. Jeigu kaip, — tvirtuolių kanoles butume leidę velkti.

GOTUTIS (nusitępęs). Gerai, kad tu taip tvirtas dvasioje.

KOKŠTAS. Kas aš prieš Stakį? Jis tai tiesiog stebukladarys. Eina su ryšiu po pažasčia pro sargybą, rodo, jau-jau ir grėbia jam už sprando, o tik tai mostelėjo vienu pirštu, ir eina visi šalin, lyg apakę... Kartą jau buvau persitikręs, kad Stakio daugiau nematysime.

GOTUTIS. Kada ir kaip tas tilkosi?

KOKŠTAS. Tai buvo rudenį... Einu aš pakrumiais su gana sunkiu nešulu. Turėjau tada su savim trisdešimtis šaunamųjų. Žiūriu, stovi mūsų Stakis su ryšeliu rankoje ir kalbasi su Andriumi...

GOTUTIS (lyg nustebęs). Kalbasi su Andriumi?

KOKŠTAS. Taigi.

GOTUTIS (su žingeidumu). Ir toliau?

KOKŠTAS. Nieko. Pasikalbėjo, Andrius pašlupinėjo ryšeli, išsijuokė ir, pakėlęs vienas ant ram kepures, persiskyrė...

GOTUTIS (nustebęs, pusbalsiai). Pakėlę kepures, persiskyrė... Andrius susijuokė...

KOKŠTAS. Kas tau? Ko tu ansimineli? Ką GOTUTIS (taip-pat). Pasikėlė kepures... Susijuokė ir persiskyrė... (karščiau) Ir Andrius, velnias žmogaus kailyje, nekrėtė jo, nešovė! Nesu-prantu...

KOKŠTAS. Reiškia, tu Stakį nužiuri kamet GOTUTIS (ansiminėš). Taip... Na, ne... Bet... Nežinau... Nenužiuriu...

KOKŠTAS. Sakau gi už tai, jog Stakis stebukladarys, o ką-nors blogo apie jį manyti būtų kaip ir nuodėmė.

GOTUTIS. Taip, nuodėmė... Bet, kasžin kodėl, dabar atsiminė man ūmas suėmimas mūsų draugo Anupro... nebuvimas jo namie, ir pagaliau žinia dienos ir valandos, kuomet Anupras buvo sušaudytas...

KOKŠTAS. Tai vis žmogaus vikrumas, gabumas. Be reikalo taip ūmai teisi.

GOTUTIS. Aš visai nemanau teisti, bet taip kasžin kas prisiminė...

KOKŠTAS. Tame, pasakysiu tau, mielas drauge, mes esam truputį kalti. Kad tik kas biskį — tuojau ir užmetinėjame, kaltiname, nužiurime. Žinokim, jog tai yra skaudus smugis nukentėjusiam.

GOTUTIS. Na, tiek to. Tegul tas buva šiam kartui užmiršta. Yra iš dalies ir tavo teisybė.

KOKŠTAS. Pakol kas neturime ko labai bijoti, o su Andriumi greit galima užbaigti... Vienas tik šmotelis metalo i jo pasitūtsią širdį, ir viskas užbaigtas!

GOTUTIS. O kame Tolučio penktas prisakymas... Juk mes su juo sutinkame...

KOKŠTAS. O!... Neužmušk! Nesutinku, nesutinku ir nesutiksiu! Kęsti ir, amžinai kenčiant, tylėti! Tegul tyli tas, kam smugiai nebaisūs! Neatmeni Anupro, Kutaičio, Vinco, Mykolof Kur jef! Da šilti lavonai i duobę sumesta!

GOTUTIS. Man protas niankiasi... Ką veikti? Koklausyti? Kurio teoriją i praktiką vykdyti? Eki! Atiduočiau save visą i šmotelius sudraskyti, duočiausi ugnyje sukepinti, žinodamas, kad likusiems bus šiek-tiek lengviau, laisviau gyventi! Nežinau, kur pulti, ką velkti... Sudraskytumėl, rodos, visus ir viską, bet vel gaila... Juk visi ž m o n s, vėl Tolučio prisakymas.

KOKŠTAS. Nesidnok draskyti, nel deginti save, bet mink dieglus ir piktžoles nuo tiesaus tako, vedančio prie to, už ką geruoju duotumeis draskyti. Nenusimink, nefilosofuok, viskas bus gerai... Ginklo yra, pargabensime ir daugiau!

GOTUTIS. Sunku gyventi... Visas gyvenimas — milžiniškas, kankinantis kalėjimas...

KOKŠTAS. Tsss... Ateina.

SCENA II.

Tvo patis ir pasiuntinys.

PASIUNTINYS. Šimtas aštuonios dešimtys du. Pusvakaris.

KOKŠTAS. Puslapis trisdešimtis penktas GOTUTIS. Tas pats. (Pasiuntinys, Kokštas ir Gotutis draugiškai sveikinasi.)

GOTUTIS. Su kokiomis naujienomis? KOKŠTAS. Ar iš tolo? PASIUNTINYS. Penkiolika mylių. Vėžiuoti. Gal draugal parupinate ginklo? Mūsų dabar labai reikalingas.

GOTUTIS. Turėjome jau nuo jusų žinle ir viskas yra parengta išsiuntimui. PASIUNTINYS. Ar vieta saugi? KOKŠTAS. Apie tai neabejokite.

GOTUTIS. Kaip darbas jusų pusėje? PASIUNTINYS. Netikėtina gerai! KOKŠTAS. Netrukdykime laiko. Eikim mūsų sąkrovą, tenai užkaste iš kelio ir atilksim darba.

GOTUTIS. Eikite vienudu; trims, nesaugu. Aš ateisiu vėliau ant sargybos.

KOKŠTAS. Gerai, tu ateisi vėliau. PASIUNTINYS. Paskubėkime, draugai. Musų kelsonė tolima, gali da kas suostli. (Kokštas ir Pasiuntinys išeina.)

SCENA III.

Gotutis vienas.

GOTUTIS. Visur darbas eina gerai... Visur didžiojai, visur daug žada, visur, rodos, dirba ir visur da kyšo stulpai kartuvių, visur žiba durtuvai, visur girđisi šuviai. Klek ginklų kaslelia paskleđžiama po žmonija, kiek šuvių turi kas valanda išėiti, o visur nauji ir nauji nužūlimai mūsų brolių, darbininkų. Stovi, rodos, ant augšto kalno ir tėjimį i tą nelygią kovą. Nelytį yra... Milijonai... Vienoj pusėj šimtai milijonų, antroje sauja pardsdavusių. Išaugi tada i milžon, nori pulti per tuos milijonus prie tos saujos grūžiai susitatyti i elles kareivių ir sutrinti juos, sunađi didikus ir pagaliau sušukti: «Mes jau laisvi. Da tuoj tau pradeda birti karčios ašaros. Tuose milijonuose sermėgių, elgetų, išalkusių, vergų ir vergių yra žmonės-bepročiai, žmonės-beširdžiai, žmonės-parsidavę, ir štai purvina, išdžiuvusi iš laido ranka išsitiesia prieš šautuvą ir sako tau: «Mūsų ninkel! Žiurėk, kaip gražiai išrodo ellės kareivių, kurie apgina mus nuo priešų. Sustok, nes kryžė vosime tavo». Kur gi iš dešimties penktas Tolučio prisakymas! Kodėl tas senis neįna ir nepasit alkanlems beširdžiams: «Neužmušk! Nel už aki, dantis už danti! (trumpa pauza). Stakis Mano draugas Stakis taipgi, pasikalbėjęs su žv Andriumi, persiskyrė, atsivelskine pakėlimu k rės... Ant gatvės jie nesisveikina, nepakėtimel, žmogus, išplesti savo širdį ir, išskėtdangės, parodyti ją pasauliui! (Ieina Stakis.)

SCENA IV.

Gotutis ir Stakis.

STAKIS (greit ieina, matomai neramus). Ką gi tu vienas lementacijas pravijit! Kur kiti? GOTUTIS (trumpai). Išėjo...

STAKIS. Kas girđėti? Aš jau pusę pasaulio apskau... Ir šen ir ten landžiojau ir kalnuose buvan.

GOTUTIS. Tu vikrus...

STAKIS. Kas tau? Tu lyg nuliudęs, susirupinęs.

GOTUTIS. Niekis. Užėina žmogui valantos, kuomet pats savęs neapkenči; nieks nemalonu... STAKIS. Krutėk, judėk, sukis, mąklinki!

GOTUTIS (sau). Mąklinki... STAKIS. Žinai, kol gyveni, turi gyventi, o mąstytais lai silpnadvasiai užsima; mums reik dirbti.

GOTUTIS (pusbalsiai). Taip, dirbti... STAKIS. Mano toks jau budas.

GOTUTIS. Aš turiu ant pusvalandžio lėiti, tu pabuk tuo tarpu namie, gal kas užėti. STAKIS. Jeigu aš nereikalingas darban pabusiu. (Gotutis išeina.)

SCENA V.

Stakis vienas.

STAKIS (išlydįs per duris). Žinau, broliu, viską žinau. Žinau, kur tu išėjai, ir suprantu tavo tuos užsimaštymus ir trumpus atsakinėjimus. Greit gal buti viskas užsibaigs. Laikas jau. Antri metai, kaip po jusų buri sukiniėjusi ir dang jau sugriebiau tokių, kurie, užsikandę švino, nebestuntėja šautuvų, bet ilsisi po ilgo ir sunkaus darpo užkasti kalėjimui užsieniuose. Tokie, kaip Anupras, Kutaitis, Vincas, Mykolas ir kiti, gudresni buvo ir tai suvysčiau o su jumis da šiandien gali komedija užsibaigti. Atvažiavo penkiolika mylių, ir ko! Žinome jusų slaptuosius ženklus. Viskas jau užtaisyta ir nuo Andriaus vėl pingų gausiu, nes jam tokie paėmimai tai riebus kąsnis. Juk chamas, o tokią tarnystę gavo... Tikinosi ir aš tokią laiku sulaukti. Ginklu yra dang iš užrubežlo pargabenta ir žinau, kur jie. Aš turiu žinoti, mat, aš draugas (nuokiasi). Draugas... Ha-ha-ha... Draugas... Ak jus kvaili arbuzai! Kokštas tykojo, kada aš kalbėsiu su Andriumi, bet išėjo ant gero, nes aš, mat, ištikimas draugas (nuokiasi). Ha-ha-ha... Draugas... Ak jus draugai... Šiandien jau nelštruksite. Matys keli jusų draugai, kaip krausite ginklus i vežimą. Gotuti norėdau labiau įkinkyti, nes tai paslučiausias iš visų, ir urvų daugiau žino, negu kiti, nors ne mažai ir dan teko jų dažnoti... Bus šposų. (Ieina senis Toluć.) (Toliaus bus.)

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS. Centro Sek. pranešimai

217. Gauta pranešimas nuo L.S.D. Partijos užrubežinio biuro, kad Vincui ir revoliucijai siųstieji pinigai aplaikyti ir kad bus perduoti, kur reikia, pirmos progos.

218. Susitvėrė 166 kuopa, Manessen, Pa.

219. Drg. J. Kuzmickas pranešė, kad neberekie jieškoti rankiaščio «Legališkieji Žmogūdžiai».

220. Ant 116 kuopos klausimo, kaip greit bus S-je Kel. Organizatorius, paaiškinta, kad taip greit, kaip V. K-tas įgalios P. K-tą pasamdyti.

221. Drg. F. J. Bagočiui pranešta, kad jo reikalavimas linkui drg. V. Jakščio atmetas per P. K-tą. Tas P. K-to tarimas, sulyg paties P. K-to nutarimu, liekasi nepagarsintas organe.

222. Visiems draugams, kurie buvo kandidatais LSS V-se viršininkų rinkimuose pranešta, kas likos išrinkta viršininkais.

223. Redakcijai pranešta, kad turi įvesti «Kovoje» «Pasikalbėjimą tarp susipratusių ir nesusipratusių darbininko».

224. Administracijai pranešta, kokių naujų taisyklių turi prisilaikyti, sulyg III-čiame referendume primtais nutarimais.

225. K-jai Vedimui Tarybos su Socialist Party reikale S-gos prisidėjimo prie S. P. pranešta, kad ji turi atlikti savo darbą kuogrečiausiai.

30, XII, 11, LSS. C. Sek. Aug. Purvis.

Atidai sąjungiečiu.

Pradedant nuo pasirodymo šio pranešimo «Kovoje», visus dalykus, liečiančius LSS, Sekretarijų, Komitetus ir abelnai organizacijos reikalus, ant toliaus nesisuksite mano vardu, bet naujai išrinkto S-gos Sekretoriaus adresu:

J. Stasiulevičius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa. C. Sek. A. Purvis.

Žodelis draugams sąjunglečiams.

Draugai ir draugės sąjungiečiai. — Jus mane išrinkote LSS sekretorium — į svarbiausių įstaigą mūsų organizacijoje. Jus manim užsitikėjote. Nors ant savęs pasiimu didžiausią užduotį, kokią kada-nors man gyvenimas buvo skyręs, vienok stengisiusi, kad tojo jusų draugai ir draugės, užsitikėjimo manim likčiansi vertu. Dirbsiu, kiek pajiegsiu.

Metoda vedimo LSS. reikalų, kokią vartojo buvusių mūsų Sąjungos Sekretorius drg. A. Purvis, mano supratimu, yra gana gera ir aš tokios metodos stengisiusi prisilaikyti. Nors jaučiuosi silpnoku tame darbe, vienok tikiu, kad draugai, užsitikėję manim, maloniai suteiks man reikale savo patarimus.

Tiesa, kai-kurie draugai į mane žiuri, kaippo į vaidininką. Ant to tiek pasakysiu: nieko, niekad nedariau, kas maniau gati kenkti Lietuvių Socialistų Sąjungai. Gi šiūomi tarpu tik ir pasidžiaugti mums, draugai, reikia: pačioj mūsų organizacijoje, ant kiek aš permatau, yra didžiausia vienybė, kokios mes

gal neturėjome da. Kodėl mes tad negalėtume tuomi pasimokinė ir toliau vienybėje ir sutikime dirbti?

Nuo savo pusės, aš kviečiu visus išvien darban — darban dėl gerovės mūsų S-gos ir už įvykinimą mūsų idėjos — Socializmo.

Tarnaujantis Jums ir Revoliucijai. LSS. Sekretorius Juozas Stasiulevičius.

LSS V.K-to Referendum No. 3, 1911 m.

Kadangi

1. Nupirkimas rankraščio «Trimitas» S-gai nemažai lėšavo,

2. Pildantysis K-tas nutarė nupirkti nuo Mauderodės (t. y. nuo spausdintojo) formas, t. y. gatavai sustatytą «Trimitą», taip kad, antrą kart spausdinant, nieko nekaštuos statymas.

3. Idant (daleiskim, kad ir Mauderodė) neprisipašdintų sau be Sąjungos žinios, kaip kad nekurius mūsų lietuviškos spaustuvės ir nekurius pavienės ypotos prisipašdino T.M.D. ar kitų raštų.

Todėl, Imant į atidą viską augščiau sakyta, aš paduodu Veikiančiam K-tui sekantį įnešimą: Veikiantysis K-tas turi tarti, kad būtų išimta iš valdžios «copyright» (patentas, kad niekas, apart S-gos, negalėtų tą knygą spausdinti). Iš to mums išeis sekanti nauda:

1. Antra spauda mums mažai prekiuos todėl, kad turėsime tyti.

2. Apsisaugosime nuo vagystės, nes S-ga pati į knygą atspaus tą uždraudimą, taip kad kita spautuvė negalėtų pritaikyti.

LSS. P. K-to narys. 6, XI, 11. J. S. Pruselaitis.

Šis referendumas perėjo per V. K-tą ir balsai pasidalino šiaip:

Už įnešimą:— I rajono, J. V. Stalioraitis II „ V. J. Stankus „ J. Bulota IV „ J. Šukys „ S. Pauza V „ LS. Kupėniskas „ J. Grudžinskis VI „ J. Neviackas VII „ A. Valinčius VIII „ P. Galskis „ PM. Kaitis „ A. Kvedaras

Už įnešimą 12 balsų, prieš įnešimą visai nesiranda, tik tai viens atsisakė balsuoti.

V. K-to narių sutrumpintos nuomonės:— F.K. Vabalas: Niekio neturiu prieš, bet kadangi man nėra žinoma, kiek išėmimas patento iš valdžios lėšuoja, todėl susilaikau nuo balsavimo.

A. Valinčius: Sutinku, kad but išimtas iš valdžios patentas, jei nedang lėšuos; jei daug lėšuotų, tai palikti ant toliaus, iki knygą atspausdins.

P. Galskis: Įnešimas link «Copyright» yra geru daiktu, jeigu nedaug lėšuotų Sąjungai. Mano nuomone, užpatentavimas bus tik

tada reikalingas, kada bus rengiama antra laida. Shenandoah, Pa. 26, XII, 11. V. K-to Sek. L. S. Kupėniskas. Phil'a, Pa. 26, XII, 11. LSS. Centro Sek. Aug. Purvis.

LSS. P. Komiteto Tar. No 36

Kadangi, pasibaigus mano tarnystei, visus pas mane esančius dokumentus ir žurnalus pristieis perduoti naujai išrinktam Centro Sekretoriui, tai išvengimui kokių-nors bereikalingų nesuspriptomų, kurie galėtų iškilti, perduodant dokumentus, — aš įnešu, kad

1) P. K-tas turi paskirti komisiją, kuri, pirm perdavimo naujam Centro Sekretoriui dokumentų ir žurnalų, turi juos paimti ir peržiūrėti, ir drauge su apleidžiusčiuoju Centro Sekretorium perduoti viską naujam Centro Sekretoriui;

2) Naujamjam Centro Sekretoriui, jei jis dirbtų ne «Kovos» name, turi but perduodama visi žurnalai bei dokumentai tik tai tuose dalykuose, kurie nėra da užbaigti, o kiti turi rasties Sąjungos archive, «Kovos» name, idant bereikalingai neužimty vietą namuose pas Centro Sekretorių.

Jusų tarnas A. C. Herman-Purvis L S S-gos Centro Sekretorius.

Sutinkame su įnešimu. 1) Komisija Peržiūrėjimui ir Perdavimui Centro Sekretoriaus Dokumentų turi susidėti iš 3 narių.

2) Į komisiją nominuojame: K. Vidiką, Tauinį, J. Norvaišą, V. Jakši, F. Kušleiką ir J. Čargaitį, visi iš Lietuvos, Pa.

3) Centro Sekretorius turi iš eilės užklausti ir iš eilės užklausti tris pirmutiniai draugai, apsiimanti, liks Komisijos nariais.

4) Po atlikimui viso darbo, K-ja turi išduoti raportą per «Kovą».

4) Naujasis Centro Sekretorius, vedant Sąjungos dalykus, turi prisilaikyti tokios-pat sistemos, kaip dabar yra įvesta, o norint ką-nors perkeisti, tai gali tą daryti tik su žinia ir pritarimu Pil. Komiteto.

L S S-gos Pil. K-tas: 17, XII, 11. M. M. Račiūš, 19, XII, 11. J. S. Pruselaitis, 20, XII, 11. B. K. Kondrotavičia, 27, XII, 11. LSS. C. S. A. Purvis.

LSS. P. Komiteto Tar. No 37

Brangūs draugai, — Į Komisiją Peržiūrėjimui Centro Knygų apsiėmė draugai V. Paukėtyis ir J. P. Raulinaitis, bet atsisakė drg. Neviackas, todėl teiksėtis i tą vietą paskirti kitą taip greit, kaip galima.

Su tikru draugiškumu A. C. Herman-Purvis. LSS. Centro Sekretorius.

Į drg. Neviacko vietą nominuojame draugus: M. chelėsoną, F. J. Bagočių ir draugę Kapočiūtę, visi iš Bostono.

17, XII, 11. M. M. Račiūš, 19, XII, 11. J. S. Pruselaitis, 20, XII, 11. B. K. Kondrotavičia, 27, XII, 11. LSS. C. S. A. Purvis.

LSS. Liter. Komiteto Tar. No 4

Mēs, 7-tos kuopos nariai iš Rochester, N. Y., savo mėn. susirinkime nutarėme sukviesti publiką ir perskaityti koki-nors

referatą arba prelekciją, bet, neturėdami jų ant rankų, kreipiamės į jus; jeigu randasi pas jus kokie referatai, sū meldžiu prisijūti arba pranešti per laišką.

Su socialistiška meile 7 kuopos sekretorius
A. Viapštas, 77 Hermen St. Rochester, N. Y.

Mano paties referatai šiūm laikū nesutvarkyti. Naujų neuriu, o senuosius reikia peržiūrėti ir šį-tą pataisyti. Todėl prisijūti negaliu.

J. I l g a u d a s.

Neturiu parengęs.

A. B a l t r u š a i t i s.

Maloniai patarnaučiau, bet pas save neturiu, atleiskite.

P. K i e t i s.

P. S. Laikau už reikalingą pranešti draugams, kad Literatūros Komitetas savo atskiro archivo netaiko; visi rankraščiai ir kitokia literatiška medaga turėtų rasti Administracijos rankose ir iš ten priderėtų reikalauti.

Teisybė, kad konferencija nutarė, kad Lit. Komitetas parengtų referatus, t. y. nutarė, kad tris atskiri Sąjungos nariai atliktų darbą, o tas darbas liktų nuosavybe visos Sąjungos be atlyginimo už darbą. Toks nutarimas konferencijos nėra legališku nutarimu, nes priešinas socializmo principams. Iš savo pusės, aš neapsiimu pildyti šio nutarimo ir už atlyginimą, nes nelinkęs prie to darbo, lygiai kaip neapsiimčiau rašyti eiles ar dramas, arba piešti paveikalus ar karikatūras.

Gali but, rašis nariai (kad ir ne nariai) gabūs atlikti darbą, kurio reikalaujate ir paaukaus ir paruos Sąjungai, o ne kitam, kaip ir man nesykį teko aukauti kritiškus straipsnelius.

Patariu viešai atsisaukti į sąjungiečius arba reikalauti nuo Centro apgarsinti konkursą.

Su draugiškumu jums ir sągaidai.
P. K i e t i s.
29, XII, 11. LSS. C. Sek.

A. P u r v i s.

Įnešimas LSS. referendumui.

Kadangi ateinančiais 1912 m. bus rinkimai Suv. Valstijų prezidento ir kongreso atstovų, kuomet priešrinkimine agitacija galima labai naudotis, ir todėl turime išdirbti kuo-geriausius budus agitacijos vedimui, ir

2. Kadangi LSS. susivaziavimai abelnai atneša organizacijai naudą, todėl LSS. 1-ma kp. savo mėnesiniame susirinkime, laikytame 29 gruodžio 1911 m., nutarė paduoti įnešimą visos Sąjungos referendumui, kad L. LSS-gos VII susivaziavimas būtų laikomas Philadelphia, Pa., 1912 metais, pabaigoj gegužio ar pradžioj birželio mėnesio.

Varde LSS. 1-mos kuopos jos komitetas:

Org. V. J a k š t y s.

Fin. Sek. J. G a i g a l a s.

Izd. K. T o m k e v i č i u s.

Nuo pasirodymo šio įnešimo «Kovo» bėgyje 90 dienų, jei bent tris kuopos iš atskirų rajonų parems jį, tai dalykas eis L. SS. referendumui. Kuopos savo parėmimus malonės siųsti L. SS. Sekretoriui.

30, XII, 11. LSS. C. Sek.

Aug. P u r v i s.

Konstitucija

Liet. D. Kooper. Išleistuvės

„Darbas“

I. Vardas ir tikslas.

1) Šios organizacijos vardas yra «Lietuvių Darbininkų Kooperatiška Išleistuvė Darbas»; angliškai — «Lithuanian Workmen's Cooperative Publishing Society the Labor».

2) Tos organizacijos tikslas yra — išleisti ir platinti tarp lietuviškai kalbančių darbininkų knygas, laikraščius ir t. p., sutinkančius su šios gādnyės socializmo ideja ir klišų kova.

II. Organizacija.

1) Ši organizacija susideda iš pavienių narių.

2) Kiekvienas, sutinkantis su šios organizacijos tikslais, prižadantis pildyti konstituciją ir nuperkas organizacijos vieną akciją, gali pastoti šios organizacijos nariu.

3) Įstoiant turi nupirkti vieną akciją, kurių kiekvienos vertė \$5.00.

4) Jei įstoiantis narys išsyk negali užmokėti už visą akciją, tai įmoka tik \$2.00, o likusius išmoka bėgyje šešių mėnesių, mokant po \$1.00 kas antrą mėnesį.

5) Kiekvienas, pilnai užsimokejęs narys, perkant šios organizacijos išleistas knygas, gauna jas už pusę prekės.

6) Kiekvienas narys gali pirkti neapbrėžtuotą skaitlių akcijų.

7) Visuose organizacijos balsavimuose ir rinkimuose kiekvienas narys turi tik vieną balsą, neatsižvelgiant, kiek kuris akcijų turi.

8) Esant pelnui, jei organizacija nutaria išmokėti dividendus, tai jie išmokami šios pačios organizacijos išleistomis knygomis, duodant jas nariams už parduodamąją kainą.

9) Dividendai yra mokami ant įmokėtos sumos, t. y. ant tiek, kiek kuris narys yra aktuališka įmokėjęs.

III. Valdymas.

1) Organizacija valdosi per savo referendumus ir Centrališkąjį K-tą.

2) Organizacijos nutarimus įvykdo, reikalus veda ir tvarko Išpildantysis K-tas, Redaktorius ir Administratorius.

VI. Referendumas.

1) Visi konstitucijos pataisyimai arba klausimai, kurių negalima išrišti per Centrališkąjį K-tą, turi but ledžiami visų narių referendumui.

2) Sumanymų referendumui gali paduoti C. K-tas arba patįs organizacijos nariai, paduodami Išpildančiam K-tui savo suformuluotą sumanymą su parėšais vienos dešimtos dalies gerai stovinčių narių.

4) Kuomet sumanymas yra paduotas Išpildančiam Komitetui, tai Sekretorius turi tą sumanymą apskelbti organe, kaip įnešimą apsvartymui. Apsvartymui duodama 45 dienų.

5) Jei tame laike randasi pataisyimų prie įnešimų, po kuriais yra surinkta parašai nuo vienos dešimtos dalies gerai stovinčių narių, tai tokis pataisyimas-amendmentas leidžiamas nubalsavimui sykiu su originališkuoju įnešimu.

6) Po užbaigimui diskusijų laiko, Sekretorius bėgyje penkių dienų sūtaiso referendumo blankas ir išsiuntinėja jas visiems

nariams nubalsavimui. Balsavimui ir sugražinimui duodama dešimts dienų. Vėliaus prisiųstus balsavimus negalima imti atidon.

7) Įnešimas skaitosi priimtas, kuomet už jį yra atiduota obso-liutiškas majoritetas, t. y. daugiau, negu pusė balsų balsavime dalyvavusių narių.

8) Jeigu ant vieno klausimo prisieina bal. daugiau, negu už dvi propozicijas, tai reikia vartoti preferencijos budas.

V. Centrališkas Komitetas.

1) Centrališkas K-tas susideda iš 9-nių narių, renkamų referendumu vieniems metams.

2) C K-to nariais gali buti byle narys, turintis nors vieną akciją ir esantis geram stovyje.

3) C. K-to pareiga yra: a) tarti apie leidimą raštų, kurie yra Redaktorius patariamai išleisti; b) taria apie skaitlių išleistinių egzempliorių, apie prekę, už kurią bus parduodama, ir apie visus kitus techniškūs dalykus; c) sprendžia visus dalykus, kurie liečia raštų išleidimą ir tam reikalui reikalingų darbų atlikimą; d) kas tris mėnesiai peržiūri Administratoriaus knygas; tam tikslui iš savo tarpo išrenka Knygų Peržiūrėjimo K-ją; e) kas mėnuo peržiūri Sekretoriaus ir Izdininko knygas, tam tikslui išsirenka iš savo tarpo Kontrolės K-ją; f) savo susirinkime December (gruodžio) mėnesio susirinkime, išsirenka sau Išpildantįjį K-tą; g) reikalui prisiejūs, sušaukia C. K-to arba visų narių susivaziavimą; h) veda protokolų knygą, kur užrašo visus raportus, pakeltus sumanymus ir priimtus nutarimus; i) protokolų užrašytoju yra Išpildančiojo K-to narys, kuris atlieka Sekretoriaus pareigas; j) tuojaus po atsibuvimo susirinkimo, Sekretorius protokolą turi apskelbti organe visų narių žiniai; k) jei mato, kad kokie-nors Išpildančiojo K-to nariai neatlieka gerai savo pareigos, tai jį vietoje kitą pastato; l) jei Redaktorius ar Administratorius elgtūsi negerai ir neklausytų C. K-to nurodymų, tai suspenduoja ir sykiu su motyvais ir suspenduotojo pasiteisinimu leidžia nubalsavimui; m) esant kokiems svarbiems reikalams, galima sušaukti C. K-to extra posėdį, jei to reikalauja, bent 3 nariai.

4) C. K-to nutarimai gali buti įvykdomi gyveniman, tik tai prabėgus 15 dienų po apskelbimui C. K-to posėdžio protokolo. Jei tame laike prieš kokį nutarimą rastūsi sumanymas, paremtas dešimtos dalies visos organizacijos narių parašais, tai tokis C. K-to tarimas nėra tuom tarpu įvykdomas bet leidžiamas referendumui nubalsuoti, ir jei referendumas užtvirtina, tai tuomet tik įvykdoma.

5) Kelionės lėšos į C. Komiteto posėdžius apmokamos iš organizacijos izdo.

VI. Išpildantysis K-tas.

1) Išpildantysis K-tas išrenkamas per C. K-tą iš C. K-to narių ir atlieka sykiu ir C. Komiteto narių pareigas.

2) Išpildantysis K-tas susideda iš Prezidento, Sekretoriaus ir Izdininko.

3) Išpildančiojo K-to pareigos: a) suranda budus, kaip įvykdyti gyveniman organizacijos referendume priimtus ir C. K-to nutartus nutarimus; b)

kas savaitė peržiūri visas bilas, kurias reikia apmokėti ir pasirašo, jei nutariama apmokėti; c) dėl savo darbo atlikimo susirenka kas savaitė; d) veda protokolų knygą, kurioje užrašo visus posėdyje veiktus dalykus; e) kas mėnuo išduoda raportą iš savo darbo C. K-tui, kuris sykiu su protokolu apskelbia organe; f) paima naujų narių paduotas aplikācijas.

4) Prezidento pareigos: a) darboja, kad visi viršininkai atliktų savo pareigas priderančiai. Jei mato, kad kuris nešildo savo pareigų atakančiai, tai daro pastebėjimus; b) pasirašo ant visų oficiališkų visos organizacijos, C. K-to ir Išpildančiojo K-to nutarimų; c) tėmija, kad visi nutarimai būtų įkūniami gyveniman.

5) Sekretoriaus pareigos: a) užrašo visus C. K-to ir Išp. K-to posėdžių protokolus ir skelbia juos organe, taipgi tvarko ir skelbia organe visus C. K-to referendumus; b) atlieka visą organizacijos korespondenciją; c) apskelbia, išsiuntinėja ir tvarko visus referendumus, visus viršininkų rinkimus ir apskelbia organe d) priima naujų narių pinigūs ir perduoda Izdininkui ir veda sąrašų surašą; e) veda organizacijos bizniskasias knygas.

6) Izdininko pareigos: a) priima visokius depozituojamus pinigūs ir b) apmoka Išp. K-to užtvirtintus bilas, užlaiko pas save visas «Darbo» knygas ir išsiunčia jas užsakiusiems; c) du sykius į metus, 1-mą liepos ir 1-mą saulėgrąžų, išduoda pilnas atskaitas.

7) Sekretorius ir Izdininkas turi buti tuo kaudžia, kurios didumą sudarė C. K-tas.

8) Sekretorius turi but mokama algos už didumą nuspręstą C. K-tas.

9) Kelionės lėšos Išp. K-to narių turi but apmokamos iš organizacijos izdo.

(Užbaigta seka)

NUO ADMINISTRACIJOS.

Gerbiamieji Draugai! Sąjungiečiai ir prenumeratoriai!

Permainant «Kovą» nuo Naujų Metų į kitą formatą, tiek daug atsirada techniški kliučiai, kad ne-suspėjome sukurti viską taip, kaip mes norėjome.

Nors «Kova» dabar gražiai išrodo, bet ateityje da puikiau išrodyt. Kaip matote, «Kova» padidėjo: dabar rašto telpa dang daugiau, negu pirmiau, todėl maloniai kviečiu Draugus ir gerbiamus prenumeratorius labiau pasidaruoti praplatinimui «Kovo». Ir jei Jus, Draugai, prisidėsite savo darbu, tai umal «Kova» da padidės ir, žinoma, tuomet apims savo raštais platines teoretiskai socialistiskas informācijas gamto-moksliskais ir draugiškais klausimais.

Nuosirdžiai kviečiu Jus padėti mums darbe.

A. Žymontas

«Kovo» Administratorius.

Adnuokite moteriai jos teises; atliuosokite ją nuo retėzių, kuriuos ją sukaustė esančioji sistema, kurios palaikytojais, ant nelaimės, yra veik vieni vyrai; — atiduokite moteriai žmogaus vardą ne tik teoretijoje, bet ir praktikoje. Ir tuosyk moteris bus tokiu jau geru draugijos sąnariu, kaip ir vyras.

Alena Kuršaitė.

VISOKIOS ŽINIOS.

Kalėjimai plėtoja džiovą.

Dr. J. A. Hayne, South Carolina, sako, kad vienu iš veikiamų praplatinimui džiovos yra kalėjimai. Juose, kaip plačiai žinoma, daugelis sveikų žmonių užsikrečia džiova. Daugelyje kalėjimų kaliniai esti priverčiami dirbti krėklus, marškinius, pančiakas ir kitus daiktus. Tuos daiktus jie užkrečia džiovos bakterijomis, nuokurių paskui ir gauna džiovą tie, kuriems patenka kalinių dirbtį daiktai. Manoma, South Carolinos istatymdavystė pasirūpins pašalinti tą visuomenės pavojų.

Da vienas bukagalvis.

New York. Kunigas Karolis Stelze tvirtino, kad žinomas socialistas Haywood esąs kruvinas anarchistas ir kad nėra skirtumo tarp socialisto ir anarchisto.

Bljo socializmo.

Washington. Advokatas Brandels Tarptvalstybinei Vaizbos Komisijai išsireiškė, kad darbininkams reikia sutrumpinti darbo diena ir pakelti užmokestį, bet padraug tvirtino, kad reikia palaikyti kapitalistiškas lenktynes įvairių pramonijų; sako, jeigu mes tokių lenktynių nepalaikysim, tai išsivystys monopolistiška sistema, o po jai ir socializmas ateis. Be reikalo Brandeis ir jam panašūs nori vesti kovą su tuo, kas yra ne išvengtina.

Plėšikas kareivis.

New York. John Miley, kareivis, pastatytas prie naujokų imimo stoties, užpuolė ant tulo praevio W. G. Strine ir atėmė nuo jo pinigūs. Kareivis suareštuotas.

Mexikos revoliucionierius pasidavė.

Revolucionierių vadas generolas B. Reyes pasidavė Madero valdžiai. Prez. Madero prižadėjo tik-tai lengvą bausmę uždėti ant jo, kalpo ant revoliucionieriaus, pasidavusio šio vado Reyes, turbut, bus išstremtas iš Mexikos į Europą.

Revolucionieriaus Zapato šalininkai da tebekelia didelius maištus Pueblo ir Morelos valstijose. Jie kovoja už atėmimą nuo ponų žemės ir jos padalinimą žmonėms. Dešimtas zapatistų užmušta susidurimuose su Madero kareiviais. Revoliucionieriai, nepaisant generolo Reyes pasidavimo, kovosią, kol neišmesią Madero iš valdžios.

Mirtis už įželdimą.

Paryžius. Kariškoji Taryba pamerkė mirtin kareivį Motlais už tai, kad jis metė kepurę į karišką teisėją ir pakoliojo jį. Tai mat, šiame apšvietos amžiuje už kokius niekus atimama žmogui gyvastis. Tai mat, kas dedasi laisvose respublikose.

\$2,500,000 paskolos kareiv.

Konstantinopolis. Sefket Paša, Turkijos karės ministeris, reikalavo, kad kongresas užtrauktų \$2,500,000 paskolą karės reikalams.

Vaikystė savo geradūšingume nieko nežino apie gyvenimo pavojus. Jaunystė žino ir gyvenimo platumą ir jo sunkumus ir, žiurint į ateitį, — kai-kada jaunystės drašima gležnėti. Mės da ir dabar mokinamės gyvenimo; mės jo nežinome, mus apima it kokis širdies apsimas ir palieka mus kokiam tai beveik sumišuslame proto stovyje. Mės jaučiamės, kad mės esame kokie tai bepagelblai kita-taučiai svetimoje šalyje. Visuose savo gyvenimo laikotarpiuose mės bijodami pasitraukiame užpakalin nuo mums nežinomojo. Ir jaunikaitis yra labai panašūs į kareivį, kuris drąsliai atsistoja priešakyje kanuolės, bet esti baidyklės nugąsdintas ir bėga. Jaunikaitis svyroja ir abejoja tarp pasaulio taikyklių. — B a l z a c.

Augščiausias mokslas yra tas, kuris pakelia žmonijos gerbuvi.

Alena Kuršaitė.

«TZAR» CARAS.

Didelis dadėjimas prie Atlantiko Pasažierių Laivyno.

Prėjus keliems mėnesiams vėl labai puikus laivas prisidės prie Rusiška—Amerikoniškos Linijos (Russian East—Azatic S.S. Co.) dalei labai gerai žinomo puikaus patarnavimo pasažieriams tarp Liepojaus ir New Yorko.

Ši puikų laivą dirbo firma Barclay, Curle & Co., Whiternoh, Glasgow. Kaip paprastai su šios rūšies laivais, taip ir šis bus geriausiai įtaisytas, kaip tai visokia apsauga ir užsiganėdinimas pasažieriams ir t.p. Taip jau yra išdalintas tas laivas į devynis skyrius, iš kurių trys esti pilni vandens, be jokio pavojaus, kuris galėtų skandinti laivą. Mašinerija yra dirbama tos pačios firmos ir bus viena iš geriausių.

Laivas galės su savim paimti 30 pirmos klesos, 268 antros kliasos ir 1100 trečios kliasos pasažierių. Pirmos, antros ir trečios kliasos kambariai, maudyklės ir viskas ištaisyta sul naujausių reikalavimų.

Visokie pagražinimai dėl pasi-linksminio pasažierių yra atsakančiai prižiūrėti gero gspadoriaus, kad palaikyti pragarėjusį gerą šios kompanijos vardą.

Ant kiek galima žinoti nuo tar-ybos šios kompanijos, tai naujajį laivą apkrikštys «Tzar» (Caras).

Atidai 5 kp. nariams.

L. S. S. 5 kp. laikys metinį susirinkimą 7 d. Sausio, nedėlioje, 12 val. diena, Aunglų Socialistų kambariuose, 6 numeris kambario, 259 Main st., Nev Britain, Conn.

Ateityj susirinkimui atsisbus kas pirmą nedėd. kiekvieno mėn. Todėl malonėkite nepraleisti nei vieno susirinkimo, nes yra daug svarbių reikalų.

PAJIESZKAU brolio Erazmo Viknauskio, paeina iš Kauno gub., Vilkmergės pav. ir parapijos, Vaireikių kaimo. Apie metus atgal girdėjam gyvenon Argentineje, paskul atvažiavo į Philadelphia, Pa. Todėl įsiųskite ar kas apie jį žino meldžiu pranešti šiūm adresu. Juozapas Visnaukas Box 94 Station D. Montreal Rd., Canada.

LSS. 157 kp. draugams.

Malonėkit atsilankyti ant susirinkimo, nedėlioje, 14 d. Sausio, 1912 m., Po No. 1904 Jefferson ave. W. Leškevičiaus svetainėje, 2 val. po pietų. Todėl malonėkite pribūti, nes yra daug svarbių reikalų, ir kurių yra mėnesinės užsivilkusios, malonėsite užsimekėti, nes kitaip busime priversti sulaukyti «Kovą». Taipgi atsiveskite naujų narių prisirašyti prie kuopos.

Sek. W. Shultz.

LSS. 89 kp. draugų atidai.

Kuopos susirinkimas atsisbus 7 d. Sausio (Jan.) 1912 m., salėj J. Melaikos, 80 Limerick st., Gardner, Mass., prasidės 2 val. po pietų. Todėl malonėkite draugai bent syki atsilankyti visi, nes bus metinis susirinkimas ir yra daug svarbių reikalų.

Kp. sekr. D. J. Klinga.

LSS. 133 kp. laiko mėnesinius susirinkimus, kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 9 val. ryte, po No. 7 Dean st., Norwood, Mass. Tadėl malonėkite atsilankyti ant susirinkimų, nes yra daug reikalų.

Sekr. M. Akelaits.

LSS. 32 kp. bus laikytas susirinkimas 6 d. Sausio, 1912 m., 6 val. vakare, svetainėje A. Vaškevičiaus, 68 N. Main st., Pittston, Pa. Dabar kuopos susirinkimai bus laikomi pirmą nedėlį mėnesio vakare. Todėl nepamirškite atsilankyti ir naujų narių atsivesti.

Komitetas.

60 kp. draugai malonėkite atteiti ant susirinkimo, kuris yra labai svarbus ir turi kiekvienas narys neatbutinai pribūti 7 Sausio, 10 val. iš ryto, St. Omer Hall, 376 Broadway, So. Boston, Mass. Fin. sekr. Nap. Januška.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatinė be persidimo tarp Amerikos ir Liepojos (Rusija).
 5/4 d. Rotterdamas 11/4 d. Liepoja
 III klasė \$31.00 III kl. \$33.00
 II klasė 45.00 II klasė 47.00
 I klasė 62.00 I klasė 62.00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreiptis pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
 Gen. Pass. Agent
 27 Broadway New York.

DR A U G A I, T E M Y K I T!

P. J. Suckaraitis & F. Časckas
 Pirmas lietuviškas fotografistas
 Darba atlieka stačkančiai ir greitai. At-
 elkit, visi buil užgandinti.
 Traukimo vieta North Park ave.
 randaš ant Herrin. III.

Kelstone Phone Main 14-28.
 Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
 423 Pine st. PHILAD., PA.
 Priėmimo valandos:
 Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
 Galima susikabėti rusiškai ir lenkiškai.

ŠOKIŲ MOKYKLA

Waltz, Two-Step, Slide-Step, Barn
 Dance, Buck & Wing, Irish Jig Clog,
 Spanish Waltz ir 95 kitokias.
Prof. JULIUS,
 2124 S. Halsted st. Chicago, Ill.

MOKYKIS ANGLIŠKAI!

Ai mokini skaityma, rašymu, gramatika, sintaksė, sudėjima, istorija, aritmetika, knygyvedystė ir valdišką tarnystę (civil service) geriausiomis metodomis ir su geru pasisekimu. Lekcijas duoda vieno miesto dalyse. Dienines ir vakarines lekcijas siūk atvirutę adresu:
Chas A. Jaffe,
 341 S. 5th st., Philadelphia, Pa.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl dang nerelikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžia ma nuosimtis. Atsišaukite į „Kovos“ Administraciją.

„KOVOS“ Agentai.

- J. BUKANTIS, 77a Endicot st., Boston, Mass.
- J. STASIULEVIČIUS, 108 N. Wyoming st., Hazleton, Pa.
- A. KUBILIUS, 2423 T st. So. Omaha, Neb.
- M. ŠLIAKYŠ, Box 581, Forest City, Pa.
- A. ŽILINSKAS, Box 928, Wallingford, Conn.
- J. P. ČEPULIS, 1070 Wyoming av., Pittston, Pa.
- J. MATJOSAITIS, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS, 46 Knox St., Lewiston, Me.
- PETRIKIS, 1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- A. A. REKLAITIS, 224 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS, 542 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS, Mass. Gen. Hospital, O.P.D. Boston, Mass.
- F. STASIUKELIS, Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS, 1115 Exchange av. St. Louis, Ill.
- A. KALASKY, Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS, P.O. BOX 60, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS, R.F.D., Simsbury Conn
- P. GLAVECKAS, 635 W. Lombard St., Baltimore.
- J. KALAKAUSKAS, 55 1/2 Green St., Worcester, Mass
- J. J. VAITKEVIČIUS, 48 Walnut St. New Haven, Conn.
- J. BINDOKAITIS, Henry St. Rochester N.Y.

Draugai!
Platinkit
„KOVA“

“LAISVĖ”

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Mokslinės LAIKRAŠTIS
 Eina du sykiu savaitę: Utarninke ir Pėtnyčioj.
 Laikraštis „LAISVĖ“ didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujaujų ir tikriausių žinių. „LAISVĖS“ prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.
 Ant pažiūrėjimo siūnčiam vien numerį DYKAI!
 Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:
“LAISVĖ” 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

KIEKVIENAM REIKALINGA KNYGA

TIK KĄ IŠEJO IŠ SPAUDOS
ETIKETA arba taisyklės, kuri kiekvienam turi prielankyti apšvietime su kitais. TURINYS: I. Paveiklumo būdas. II. Sveikintamasis rankos padavimas. III. Perstatymas ir supažindinimas. IV. Atsilankymas ir sveikintamasis. V. Ko atsilankymas turi vengti. VI. Sėdynininkės pareigos laike vedant atsilankymo. VII. Taisyklės kurios turi būti užtikomos laike pasikabėjimo. VIII. Ko reikia vengti laike pasikabėjimo. IX. Taisyklės, kurios turi būti pildomos laike valymo prie stalo. X. Kas turi būti venglama laike valymo. XI. Valymo su peiliu ir šakutėmis (su pavėksiu). XII. Kas turi būti pildoma laike baltų. XIII. Kaip elgtis ant galvos. XIV. Taisyklės, at-
 lankant viešas vietas. XV. Rūpymasis. XVI. Etiketą vedusima. XVII. Tėvų pareigos link vaikų. XVIII. Kaip namai turi būti užtikomi. XIX. Ko reikia prielankyti kelionėje. XX. Ivaizdis taisyklės. **TOS KNYGUTES KAINA TIK 25c.**
 Agentams geras uždarbis. — Pinigus siųskite šiuo adresu:
Miss M.M Rice :: :: General Delivery, New York, N. Y.

Geriausios draugams dovanos, knygos:

PASAULIŲ RATAS. Astronom. sprąsymas saulinės sistemos. Su paveikl. Kaina 25c
MEILĖS KARŠTLIGĖ Mintis ir priygnimtai apie meilę. Labai naudinga knygelė
 vietoje, o labiausiai merginoms ir vaikams. — Kaina tik 20c.
 Reikalavimus adresuokite: **J. STROPUS, 30 W. Broadway, So. Boston, Mass**

VISIEMS NAUDINGA!

Kisėninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapinė knygelė, praėjusio dešimtmecio iš-
 leidimas, kuri turi 499 psl., didumo 3 1/2 x 5 1/2. Angliškoje kalboje. Mapos, kurias parodo
 geležinkelius, vandenį ir kalnus; Suv. Valstijų status, teritorijas ir kiek state miestų, ir
 kiek gyvenojų state ir atskiruose miestuose. — taip ir viso pasaulio miestų. Kaina \$1.00.
 Gaunama pas **M. M. Dovidaitį, 606 E. 3rd st. Wilmington, Del.**

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodžio sooljalistiškas rėtelėlis su globa, broliškai sveikinandis
 dvi rankos arba su švyturin ir sooljalistišku parašu. Prekė už vieną 25c.
 Sooljalistiški ženkliukai visokių gatukų: paprasti—prekė 5c, paauknoti—25c;
 daugias imantems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaujami siuskit pinigus kra-
 sos ženkliukai arba Money Orderiu. — Pinigus siųskite šiuo adresu: „Kovos“ Administracija.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveiklas perstojo išleisti gimi-
 mo momentą; sukylima, imantems tarpe
 ka valdiš. Paveiklo didumas 14x16 colių, prekė su pristatymu 50c, daug imantems tarpe
 karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norintys imant tarpe
 darbininkų kleos revoliucijonikas mintis.
 • Norintieji turēt ši paveiklę kreiptis į „Kovos“ Adm. tracija

Dr. Ignatas Stankus
 Bell Telephone Dickinson, Pa.
 Dėl daktariškos rodos galima...
 — Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiaj
 Jis yra pabėgęs augėliausias ir jau paskutinis daktariškos mokytojas. Buvo
 miestav daktaru mieste Indianapolis Mokėsi ir praktikojoje The New York
 Post Graduate Medical School and Hospital. Visi jo pailudijimai išsityti yra
 ofiso, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.
 Dabar įrengė savo loona ligonbutį Philadelphiaj ir tame paciane name
 padirbo puikią medikališką su laboratorija, elektriškas masinas ir ap-
 liekiau geriausioms gydymėms. Čia visi ligonitai atranda teisinga pagelbą, iš-
 sigylio ir palieva sveiki. Štai ką liudija patys ligonitai:
 „Nuo visokių spugų ir išberimų, ant veido ir kaklo ir viso kūro, taipogi
 nuo kitu odos ir kraujū ligų, nera geresnio daktaro, kaip Dr. I. Stankus.
 Daug daktary atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos
 Švilpa, 1011 Carlton St. Philadelphia, Pa.
 „Šiuomi viešai iš likiu sa-
 vo kirdingą padėką Dr. Stan-
 kus už išgydymą nerų ligū
 ir sugražinimą vyriškumo,
 kuriu kiti daktarai atsisakė
 išgydyti. I visiems su slap-
 tomis ligomis patariu kreip-
 tis pas dr. Ig. Stankū, o ne-
 pasia išsite savo žygio.
 A. Zmūden, Salem, Mass.
 Dr. Ig. Stankus, 57 Pingree St.
 John Akvostais, Montreal, Que. Canada, rašo: „Mellutis gyytojai
 Šešis dienas, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartojau sulgy užrašo, jau
 negaliu atsidėkoti Tamstai iš dėkingumo da tik pusę liekarstu sunadojau bet
 jau visas sustiprėjau ir b igiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti; nš jau ne-
 reikalauju daktariškos pagelbos. Ta kvi liiga, kuri taip daug priankino
 mane ir kurią kiti daktarai laikė už neįgydoma, dabar jau baigia gyti. Ačiū
 Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“
 Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:
 reumatizmo, skaudėjima bonų, sanarių kaulų, strėnų, kojų, pečių, nuo
 visokių kraujū ligū užkrečiamu lytišku ligū, triper, kankis, šifili, už etej-
 mą ir nedidima vidurių, išberima, niežėjima ir augimą ant veido ir kūru vi-
 mą ir kopeny ir plauzių ligas, visokias nervų ligas neaurigiją, drobėjimą sanar-
 riu, greičia pykima, negalėjimą miegoti ir išsąsti, greičia pailisim, sunkiu
 kvėp. vima, peršalimo slogas ir busipnėjimą sveikatos, visokias moterų ligas
 skausmingų ir neįgydomas, vež, skilyve augančius akmenis visokius kadulius,
 elja rupertų, apendicitis, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gylū kaulū
 gyzus (tumors), kopeny, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gylū kaulū
 nervų, smegny, moterų ir vyrių gimdantių organų, prikraukias kojas ir ran-
 kas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi d ro operacijas ant nosies, akių ir
 goik es.
Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street,
Philadelphia, Pa.
 Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakaro
 Šventadienisnuo 1 iki 5 po piet.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
 Lietuviška Banka
 Philadelphiajje, Pa.
 Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
 Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
 lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
 Agentūra geležinkelių tikiety.
 Parduodame geležinkelių tikiety ir vietas miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia Pa.

PARDUODU LAIVAKORTES

ir atnūdiu pinigus. Atlieku visokius
 epaudos darbus. Užraau lietuviš-
 kus laikraščius. Turiu agenturą ap-
 saugos nuo ugnies. Pirmu pinigus
 taupinimui.
P.M.KAITIS;
 narys 81 kp. L.S.S. ir 16-os wardos Soc. Partijos
 1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Feeling 'T' Every Day

Influenzos arba irme-
 dies užpuolimai naktimis
 arba kosulys ir die-
 gimai jūsų raume-
 nyse iš nusidirbi-
 mo, nepaguldys
 jus, jeigu turėsit
Dr. Richter'io
Pain-
Expellerį
 savo namuose ir
 tuojaus imsite
 vartot. 25c. ir 50c. aptiekose.
 Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.
F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York
 Richter'io Congo Piliės yra geros nuo
 vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Tuojaus išeis iš spaudos

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Leveskio ref.); Namie
 Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10me-
 nės „Aušros“ sukaktuvės; Ediso no gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonis
 vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee' s socialistai (ilustruotas); Pir-
 moji Gegužės; Nuo ko pacina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet.
 ir angliskai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės;
 Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairūs raštai ir
 naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagrazinimų.
 Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo
 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.
Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.
 Kas prisijus 25c, tam pridėsimė gražų kišeninį kalendorių Dovanų.
J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 3, Chicago, Ill.

TEATRAS

IR

BALIUS

— PARENGIA —
 Lietuviu Socialistu Sanjungos 19 kp., Brooklyn, N. Y.
 ATSIKIBUS

Subatoje, 6 d. Sausio {Jan.} 1912.

TAUTISZKO NAMO SALEJE

101-103 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Pirmą kartą vaidinta taps: 3-jų veiksmų komedija „NETIKĖTAI“
 ir 3-jų veiksmų drama „ŽMONĖS“.
 Pradžia lygiai nuo 8:30 val. vakare. Duris atdaros nuo 8 val. vak.

„Netikėtai“ paskutiniame akte Baltuvienės dukta Onutė nežinojant apsiširdė su tam-
 ir prašo motinos palaiminimo. Motina pyksta. Dėdė Juozas perkerta sakydamas: „Ka-
 Dievas surišo, tai žmonės neatrış“ . Dabar tik reikia išsigerti už jų sveikatą. Davatka Ži-
 butienė pataria užpirkti šv. mišias, kad viskas gerai klotusi.
 Todėl Brooklyn o ir apielinkės Lietuviai, nepraleiskite taip puikios progos, atsilankyti-
 te, o busite užganėdinti. Perkantieji bilētą už 50 c. gaus prenumeratos kortą, už kurią
 gaus 6 savaites laikraštį „Kovą“ dykai.
 Po vaidinimui bus lietuviški ir angliški šokiai, lekiuojanti krasa ir dovanos. Daugiau-
 siai gavusieji atviručių laimės šias dovanas: 1-ma „Kovą“ visiems metams, 2- Knygą ver-
 tės \$1, 3-čia Gražų albumą dėl paveikslų.
 Šalia viso to, pertraukuose bus deklamacijos ir duetai ir tt. Nepamirškite atsilankyti.
Inžanga: 50 c. ir 25 c.
 Nuoširdžiai kviečia visus
KOMITETAS.

JAUNI VYRAI

SENI VYRAI

VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apsivesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budame
 neprotingi dasleida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, suna-
 ir kurie sulaukie amžio, katram negale plynai naudoti pirmas
 gamtos.— **visi tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.**
 Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin savo sveikata, kaip jie igy-
 ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padidėjusiu
 Ta knyga teipgi pasakis suprantamoje kalboje kaip
 vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfilis,**
**Triperi, arba gonorrhoea, Nusiipnėima, Ab-
 na pragaisti spēku, Pragaisti gyybes sk-**
 stimo, Naktinius ni begimus, Rheuma-
 tizma, Organiškas liges, Pylva, Kopen-
 Pusias ir Inkātu ligas, gali but galitais
 išgydyti savo nuomusė, privatnai ir slapta, su
 žais kaštais.
 Tukstančiai vyru atgava savo tobulą sveikata, m-
 ir stiprumą per pagelb tuos knygos. Ji ira krautu-
 nos ir talpina šiam tykruis slaptibes, kurios vyrai ty-
 žinoiti. Netrotikiet sava pinigų mokiedami už pr-
 bevėrtės, vaistus iki kolai neperskaitisti ita knyga
 pasakis kodiel jus kenteti ir kaip galeit galitais išgy-
 dyti. Atmintk, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DVAI**
 Mėsu užmokam ir pračia. Išrašik aiškiele sava vardu,
 vardu ir adresu ant šio kupona ir išsiusk jį mums be
50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.
Kuponas dykai gautos knygos.
 Siusk jį sendena.
DR. JOS. LISTER & CO.
 L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.
 Godotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiūlymū su-
 siuntes knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumėte
 vieną iš tuo knygu.
 Vardas ir pavardė.....
 Adresas.....
 Stejtas.....